

El Kitabı: “Genç Yetişkin Etkin Olmayan NEET Kadınların Kişisel ve Mesleki Gelişimi İçin Montessori Yönteminin İlkeleri”

İş Paketi 2: Araştırmalar ve Program Kılavuzu

Proje Numarası: 2023-1-TR01-KA220-YOU-000165777

"Avrupa Komisyonu'nun bu yayının hazırlanmasına verdiği destek, içeriğin onaylandığı anlamına gelmez. İçerikte ifade edilen görüşler yalnızca yazarlarına aittir ve bu bilgilerin kullanımıyla ilgili herhangi bir sorumluluk Avrupa Komisyonu'na ait değildir."

Co-funded by
the European Union

İçindekiler

Bölüm 1.....	1
Özet	1
1. Giriş	4
1.1 MAYA Projesi.....	4
1.2 Bu El Kitabı Kimler İçin?	5
1.3 El Kitabının Amacı	6
1.4 Yöntemsel Temel	7
Bölüm 2	9
Özet	9
2. Bağlamı Anlamak	13
2.1 GYEOK Profili	13
2.2 İstihdama ve Sosyal Katılıma Yönelik Engeller	13
2.3 Montessori Yönteminin Rolü	18
Bölüm 3	21
Özet	21
3. Montessori Yönteminin İlkeleri	24
3.1 Bireye Saygı	24
3.2 Bağımsızlığın Teşvik Edilmesi	26
3.4 Destekleyici Bir Ortamın Geliştirilmesi	30
3.5 Öz-Yönelimli Öğrenme	32
Bölüm 4	35
Özet	35
4. Montessori İlkelerinin Genç Yetişkin Aktif Olmayan NEET Kadınlar (GYEOK) İçin Uygulanması.....	38
4.1 Montessori'nin Yetişkin Öğrencilere Uyarlanması	38
4.2 Mesleki Becerilerin Geliştirilmesi	40
4.3 Sosyal Becerilerin Geliştirilmesi	42
Bölüm 5	45
Özet	45
5. Gençlik Çalışanları İçin Kılavuz İlkeler	48
5.1 Montessori İlkelerinin Uygulamaya Entegre Edilmesi	48
5.2 Kişiyi Özel Programların Geliştirilmesi	52
Bölüm 6	57
Özet	57

Co-funded by
the European Union

6. Anahtar Bulgular	59
Bölüm 7	62
Özet	62
7.Araçlar ve Kaynaklar	65
Bölüm 8	74
Özet	74
8. Sonuç	76
8.1 İçgörülerin Özeti	76
8.2 Eylem Çağrısı	77
Ekler	78

Co-funded by
the European Union

MAYA PROJE ORTAKLARI

SELÇUK ÜNİVERSİTESİ (Proje Koordinatörü), Türkiye

CANİK Halk Eğitim Merkezi, Türkiye

AINOVA, Portekiz

Compass GmbH, Avusturya

Associazione San Giuseppe Onlus, İtalya

YAZARLAR

Olca Belli | Compass GmbH

Angela Maria Loporchio | Associazione San Giuseppe Onlus

TEŞEKKÜR

Veri toplama, doğrulama ve Maya projesini yaygınlaştırma çabaları için tüm ortak kuruluşlara ve çalıştaylar ile odak gruplarındaki tüm katılımcılara teşekkür ederiz. Projeyi finanse eden Avrupa Komisyonu-Erasmus+ Programına ve Türkiye Ulusal Ajansı'na özel olarak teşekkür ederiz.

Co-funded by
the European Union

Bölüm 1

Özet

MAYA Projesi: Sessiz Potansiyeli Uyandırmak

 “Hayal edin... Eğitime ya da işe erişimi yarıda kalmış bir kadın; çünkü hayatta bazen işler planlandığı gibi gitmez. Bu kadının potansiyeli hâlâ orada, sadece görünmeyi bekliyor. Bu el kitabı onun için. Bu el kitabı sizin için.”

Bu Bölümün Amacı

MAYA Projesi’nin temel değerlerini tanıtmak ve Montessori yönteminin, Genç Yetişkin Etkin Olmayan NEET Kadınları (GYEOKs) yeniden eğitime ve topluma kazandırmadaki dönüştürücü gücünü açıklamak.

Anahtar Kavramlar

- **GYEOKs:** 18–35 yaş arası, eğitimde, istihdamda veya herhangi bir mesleki eğitimde yer almayan genç kadınlar.
- **MAYA Yaklaşımı:** Montessori ilkeleriyle duygusal güçlenmeyi ve istihdam becerilerini harmanlayan yeni bir öğrenme modeli.
- **Montessori Felsefesi:** Saygılı, esnek ve bireyin hızına göre şekillenen öğrenme ortamları. Sadece iş becerilerini değil, bütünsel gelişimi önemser.

Sahadan Gözlemler

Türkiye:

Toplum merkezleri esnek zamanlı programlarla anneleri kabul etti, çocuklar da sürece dâhil olabildi. “İlk defa biri bana, kendi hızımda öğrenebileceğimi söyledi.”

İtalya:

Kadınlar, ilgi alanlarına göre (ağırlama sektörü, el sanatları, dijital hikâye anlatımı gibi) kişiselleştirilmiş öğrenme planları hazırladı. “Tercihlerime saygı duydular. Bu yüzden sürece bağlı kaldım.”

Portekiz&Avusturya:

Hikâye anlatımı, grup sanat projeleri ve drama gibi yaratıcı ve işbirliğine dayalı yöntemler, kadınların öğrenmeyle duygusal olarak yeniden bağ kurmasına yardımcı oldu.

💡 Yansıtıcı Soru

✍️ *Yıllarca dışlanmış bir genç kadın için bir öğrenme alanı tasarlasaydınız, onu ilk günden itibaren nasıl güvende ve değerli hissettirirdiniz?*

🛠️ Uygulayıcılar İçin Araç Kutusu

- **Kişisel Öğrenme Haritası:** Katılımcıların hedeflerini belirleyip ilerlemelerini takip ettikleri görsel bir rehber.
- **Kimlik Duvarı:** Her kadının kendi yaşam öyküsünden bir simgeyle katkıda bulunduğu ortak bir duvar çalışması.

1. Giriş

"MAYA Projesi, NEET kadınlarını onurlarını yeniden kazanmalarını ve kapsayıcı bir şekilde güçlenmelerini sağlayan esnek, Montessori esinli bir öğrenme modeliyle destekler."

1.1 MAYA Projesi

Bir genç kadını hayal edin—potansiyel, yaratıcılık ve anlatılmamış hikâyelerle dolu—ancak eğitim veya istihdam yolculuğu, hırs eksikliğinden değil, kontrolü dışındaki koşullar nedeniyle kesintiye uğramış. Belki toplumsal beklentilerle, ekonomik zorluklarla ya da değerine inanan bir çevrenin yokluğuyla karşılaşmıştır. Ve yalnız değil. Avrupa genelinde, sayısız genç kadın, yalnızca bir iş değil, aynı zamanda amaç duygusuna yeniden bağlanacak bir fırsat bekleyerek imkânlardan kopmuş durumda.

MAYA Projesi, onlar için—ve onların yanında duran siz gençlik çalışanları, eğitimciler ve toplum liderleri için oluşturuldu.

Bu proje bizden bakış açımızı değiştirmemizi istiyor: Bu kadınları çözülecek sorunlar olarak görmek yerine, geliştirilecek güçlü bireyler olarak görsek nasıl olurdu? Eğitimi katı bir sistem olarak değil, esnek, saygılı ve güçlendirici bir deneyim olarak yeniden tasavvur etsek?

Montessori yönteminden ilham alan MAYA, yeni bir öğrenme biçimi sunuyor—onuru, kişisel gelişimi ve kendini keşfetmenin gücünü, istihdam kadar önemli gören bir yaklaşım. Bu, kadınların duygusal, sosyal ve mesleki olarak kendi şartlarıyla gelişebilecekleri alanlar yaratmakla ilgilidir.

MAYA Projesi, Türkiye, İtalya, Avusturya, Portekiz ve Litvanya’da geliştirilmiş ve uygulanmış bir Avrupa girişimidir. Proje, yetişkin eğitiminin **18–35 yaş arası, eğitimde, istihdamda veya herhangi bir mesleki eğitimde olmayan Genç Yetişkin Etkin Olmayan Kadınların (GYEOKs)** güçlenme, özerklik ve toplumsal katılım yollarına nasıl anlamlı bir şekilde dâhil edilebileceği en acil sorunlarından birine odaklanıyor.

Geleneksel eğitim modellerinin NEET kadınların karmaşık gerçekliklerini yeterince karşılayamadığını kabul eden MAYA, eğitim kurumlarını, toplum temelli organizasyonları, gençlik

alışanlarını ve sosyal hizmet uzmanlarını bir araya getiriyor. Birlikte, ocuklar için tasarlanmış Montessori ilkelerinin, yetişkin öğrenme ortamlarına nasıl uyarlanabileceğini ve kadınların onurlarını, özgüvenlerini ve öğrenme kapasitelerini nasıl yeniden inşa edebileceğimizi araştırıyoruz.

Proje, dar bir mesleki eğitim perspektifinin ötesine geçiyor. Onun yerine, esnekliğı, duygusal güvenliğı ve bireysel öğrenme hızına saygıyı merkeze alarak; kişisel gelişimi ve mesleki ilerlemeyi aynı anda önceliklendiren, sürdürülebilir değışimi destekleyen duygusal, sosyal ve bilişsel araçlar sunuyor.

1.2 Bu El Kitabı Kimler İçin?

Bu el kitabı, **Genç Yetişkin Etkin Olmayan NEET Kadınların (GYEOKs)** kapsayıcı bir şekilde güçlendirilmesine ve topluma kazandırılmasına kendini adanmış uygulayıcılar ve paydaşlar için hazırlanmıştır.

Anlamalı katılımı desteklemek için pratik rehberlik, kanıta dayalı yöntemler ve uyarlanabilir araçlar sunar.

Bu el kitabı, günlük olarak sosyal dışlanma riskiyle karşı karşıya kalan genç kadınlarla çalışan ve kişisel gelişim ile istihdamı desteklemek için yenilikçi yollar arayan **gençlik çalışanları** için, eğitim hayatı kesintiye uğramış bireylerle çalışan **yetişkin eğitimcileri** ve **yaygın eğitim uzmanları** için, kadınların güçlendirilmesi, ruh sağılığı ve işgücü piyasasına katılım üzerine odaklanan **sosyal hizmet uzmanları** ve **sivil toplum kuruluşları** için ve **politika yapıcılar** ile **kurumsal liderler** için, sosyal ve işgücü piyasasına entegrasyonu güçlendirmek amacıyla kanıtlanmış modeller arayan herkes için hazırlanmıştır.

Bu el kitabı, GYEOKs'lerin karşılaştığı gerçek zorlukları -**bakım sorumlulukları, ekonomik sıkıntılar, duygusal kırılganlık ve sistematik dışlanma**- daha iyi anlamınıza ve **güven, özerklik, dayanıklılık ve uzun vadeli toplumsal katılımı** teşvik eden, birey odaklı yaklaşımlar benimsemenize yardımcı olmayı amaçlar. Daha insani, esnek ve güçlendirici eğitim ortamları oluşturarak, bu kaynak size **fırsatlara erişim, özgüven gelişimi ve anlamalı toplumsal katılım** yolları açmanızda destek olacaktır.

1.3 El Kitabının Amacı

Bu el kitabı, **Genç Yetişkin Etkin Olmayan NEET Kadınlar (GYEOK)** için anlamlı değişimi kolaylaştıran gençlik çalışanlarını desteklemek amacıyla hazırlanmıştır. Montessori ilkelerine dayanan kitap, gençlik çalışanlarına **uyarlanmış, saygılı ve güçlendirici müdahaleler** yoluyla etkilerini artırmaları için pratik araçlar, içgörüler ve stratejiler sunmayı hedefleyen üç birbiriyle bağlantılı amacı takip eder.

Gençlik çalışanlarını, GYEOK'leri **beceri geliştirme** ve **sosyal entegrasyon** yoluyla güçlendirecek şekilde donatmaktır. Montessori'nin **öz yönlendirmeli ve deneyim temelli öğrenme** vurgusuna dayanarak, bu el kitabı gençlik çalışanlarına, genç kadınların yeteneklerini keşfedecekleri, özgüvenlerini inşa edecekleri ve işgücü piyasasında aktif katılım yönünde ilerleyecekleri destekleyici ortamlar yaratmaları için rehberlik eder. Ayrıca Montessori ilkelerine erişilebilir bir genel bakış, NEET kadınların karşılaştığı engellere dair araştırmalar ve kişisel gelişim ile mesleki ilerlemenin birlikte ele alındığı örnek olay incelemeleri sunar.

Gençlik çalışanlarının **politika, araştırma ve uygulama arasındaki boşluğu** kapatmalarını sağlamaktır. İstihdam edilebilirliğin yalnızca teknik becerilerle sınırlı olmadığını kabul eden el kitabı, yetişkin NEET öğrenenlere yönelik, bireysel hız ve özerkliğe saygı gösteren esnek bir eğitim çerçevesi sunar. Kişisel ve sosyal becerilerin geliştirilmesi için yöntemler ve her öğrenenin farklı ihtiyaçlarına cevap veren **kapsayıcı, duygusal olarak güvenli öğrenme ortamları** (fiziksel ya da dijital) tasarlamaya yönelik rehberlik içerir.

Gençlik çalışanlarını, kendi toplulukları ve ağlarında **yeniliğin öncüsü** olmaya teşvik etmektir. Montessori temelli yöntemler aracılığıyla bu el kitabı, yeni yaklaşımları test etmek, GYEOKs'lerin kişisel hedefler ve yaşam projeleri belirlemelerini teşvik etmek ve yerel paydaşlarla iş birlikleri kurmak için araçlar sunar. Ayrıca Montessori öğrenme modellerinin yerel ve ulusal düzeylerde ölçeklendirilmesi için stratejiler önerir, böylece gençlik çalışanlarının girişimlerini **daha geniş ve sürdürülebilir** hale getirmelerine yardımcı olur.

Bu amaçlar doğrultusunda el kitabı, gençlik çalışanlarını **Montessori ilkelerinin temel değerlerine dayalı, birey odaklı ve uyarlanmış öğrenme yolları** tasarlayıp uygulamaları için donatır.

Güven inşa ederek, **özerkliği** destekleyerek ve hem kişisel hem de profesyonel gelişimi teşvik ederek, bu yaklaşımlar NEET kadınların öğrenmeye ve hayata kendi şartlarıyla yeniden katılmalarını sağlar. Sonuçta, gençlik çalışanları **kalıcı kapsayıcılığın katalizörleri** haline gelir ve genç kadınların sadece fırsatlara erişmesini değil, aynı zamanda **dayanıklı ve öz yönlendirmeli bir gelecek** kurmalarını da destekler.

1.4 Yöntemsel Temel

Bu bölümde, WP2 kapsamında (anketler, odak grup çalışmaları, masa başı araştırmaları ve örnek olay incelemeleri) elde edilen verilerin nasıl toplandığı ve bu el kitabının geliştirilmesine nasıl yön verdiği kısaca açıklanmaktadır.

Bu el kitabının temeli, **gerçek deneyimler** ve **derinlemesine dinleme** üzerine kurulmuştur. **Genç Yetişkin Etkin Olmayan NEET Kadınların (GYEOK)** karşılaştığı zorlukları ve Montessori ilkelerinin onların gelişim süreçlerine nasıl destek olabileceğini gerçekten anlamak için, proje doğrudan genç kadınlar ve onlarla çalışan profesyonellerle etkileşim kurmuştur.

Avusturya, Türkiye, İtalya ve Portekiz’de gerçekleştirilen çalışmalarda amaç sadece veri toplamak değil, istatistiklerin arkasındaki hikâyeleri de duymaktı. Yapılandırılmış anketler aracılığıyla, **100'den fazla genç kadın** ve **100'den fazla gençlik çalışanı, eğitimci ve sosyal hizmet uzmanı**, eğitim, istihdam ve fırsatlara erişimi kısıtlayan engeller konusundaki deneyimlerini paylaştı. Bu yanıtlar, GYEOKs'nin günlük hayatını şekillendiren hem zorluklara hem de umutlara dair zengin bir anlayış sundu.

Buna ek olarak, genç kadınlarla **10 odak grup çalışması** gerçekleştirildi. Bu oturumlar, katılımcıların kendi yaşam yolculukları üzerine açıkça düşüncelerine imkân tanıyan güvenli ve destekleyici alanlar sundu. Bu paylaşımlar, mücadele, direnç ve umut dolu güçlü anlatıları ortaya koydu ve bu anlatılar, bu el kitabındaki pratik rehberliğin şekillenmesinde temel rol oynadı.

Doğrudan gerçekleştirilen bu etkileşimlerin yanında, proje kapsamında ayrıca ulusal politikalar, sistemsel boşluklar ve Montessori ilkelerinden ilham alan eğitim girişimlerinin gerçek dünyadaki örnekleri de incelendi. Bu örneklerin analizi, **uygulamalı, saygılı ve uyarlanabilir** öğrenme

ortamlarının etkisini ortaya koydu ve bu yaklaşımların farklı kültürel ve sosyo-ekonomik bağlamlarda genç kadınların kişisel ve mesleki gelişimini desteklemek için nasıl başarıyla uygulanabileceğini gösterdi.

Bölüm 2

Özet

GYEOK Kimdir ve Hangi Gerçekliklerle Karşı Karşıyadır?

Bu Bölümün Amacı

Genç Yetişkin Etkin Olmayan NEET Kadınların (GYEOKs) karşılaştığı demografik, duygusal ve yapısal gerçeklikleri anlamak ve bu gerçekliklerin her türlü eğitimsel veya sosyal müdahaleye yön vermesi gerektiğini kavramak.

Ana Temalar

- **GYEOKs**; 18–35 yaş aralığında, sıklıkla dezavantajlı bölgelerde yaşayan, eğitim, ulaşım ve istihdama sınırlı erişimi olan çeşitli bir gruptur.
- Erken yaşta **bakım rolleri**, **ekonomik bağımlılık** ve **sosyal destek eksikliği** gibi örtüşen zorluklarla karşı karşıyadırlar.
- **Düşük özgüven**, **kurumsal güvensizlik** ve **geçmiş başarısızlıklar** gibi duygusal engeller çoğunlukla ele alınmaz.
- **Kültürel faktörler** (örneğin erken evlilik, toplumsal cinsiyet rolleri) kadınların kamusal ve ekonomik yaşama katılımını büyük ölçüde etkiler.

Sahadan Gözlemler

Türkiye:

Kırsal ve muhafazakâr bölgelerde, kadınlar genellikle erken yaşta evlilik ve ev içi sorumluluklar nedeniyle eğitimden erken ayrılmaktadır.

Avusturya:

Güçlü mesleki eğitim sistemine rağmen, göçmen kadınlar veya uzak kasabalarda yaşayanlar dil ve kültürel bariyerler nedeniyle dışlanmaya devam etmektedir.

İtalya ve Portekiz:

Yüksek genç işsizliği ve parçalı topluluk desteği, özellikle ekonomik açıdan dezavantajlı bölgelerde kadınları tecrit etmektedir.

Araştırmadan Bir Bakış

- GYEOKs'nin %70'i hizmetlere sınırlı erişimi olan bölgelerde yaşamaktadır.
- %40–50'si, eğitim veya istihdama katılamamalarının ana nedeni olarak **bakım sorumluluklarını** göstermektedir.
- %60'ı, **maddi zorlukların** öğrenime erişimlerini engellediğini belirtmektedir.
- %70'i, eğitime veya işgücü piyasasına yeniden katılma konusunda **kaygı veya korku** hissetmektedir.
- Yalnızca %30'u herhangi bir eğitim veya kişisel gelişim programına katılmıştır.

Yansıtıcı Soru

 İşsiz genç kadınlar hakkında hangi varsayımları yapıyoruz—ve bu varsayımlar, gerçek katılımı nasıl engelliyor olabilir?

Uygulayıcılar İçin Araç Kutusu

- **Empati Haritalama:** Katılımcıların duygusal, kültürel ve lojistik gerçekliklerini anlamaya yardımcı olun.
- **Hikâye Çemberleri:** Kadınların deneyimlerini doğrulamak için akran liderliğinde paylaşım oturumları düzenleyin.
- **Çevre Denetimi:** Katılımı sınırlayabilecek erişilebilirlik, çocuk bakımı ve programlama engellerini değerlendirin.

NEET Kadınları Anlamak

18-35 yaş arası eğitimde, istihdamda veya
eğitimde olmayan genç kadınlar

Engeller

Yapısal,
sosyoekonomik
ve kişisel

İzolasyon

Uzak bölgeler,
sınırlı hizmetler
ve sosyal ağlar

Ailevi Sorumluluklar

Ailevi Sorumluluklar

Taşıyıcılık,
bitmeyen bir
yükümlülük

2. Bağlamı Anlamak

"GYEOK, sosyal, ekonomik ve kültürel engeller labirentinde yol alan dirençli genç kadınlardır — kendi tercihleriyle değil, koşullar nedeniyle kopmuşlardır ve bir fırsat verildiğinde yeniden bağ kurmaya hazırdırlar."

2.1 GYEOK Profili

Genel demografik özellikler, karşılaşılan zorluklar ve istihdam ile sosyal entegrasyona yönelik engeller.

Ulusal raporlar ve anketlerden elde edilen bulguların özeti.

2.2 İstihdama ve Sosyal Katılıma Yönelik Engeller

Yapısal sosyo-ekonomik ve kişisel engeller.

Odak grup çalışmaları ve masa başı araştırmalarından elde edilen içgörüler.

GYEOK Gerçekliklerini Anlamak

Genç Yetişkin Etkin Olmayan NEET Kadınlarla (GYEOK) çalışan gençlik çalışanları, **dirençle şekillenmiş ama aynı zamanda katmanlı dışlanma deneyimleri** içeren hayatlara adım atıyorlar. Avusturya, Türkiye, İtalya ve Portekiz'de 100'den fazla kadın ve 100'den fazla profesyonelle yapılan görüşmelere dayanan bulgular, bu genç kadınların karşılaştığı ince ama derin zorlukları ortaya koyuyor. Bu içgörüler, GYEOK'nın kim olduğunu ve yollarını hangi dinamiklerin şekillendirdiğini anlamada değerli bir rehber sunuyor.

GYEOK homojen bir grup değildir, ancak ortak bazı özellikler taşırlar. **18–35 yaş aralığındaki kadınlar**, eğitimden, istihdamdan veya mesleki eğitimden kopmuş durumdadır. Ancak bu tanımlar, gerçeğin yüzeysel olarak gösterir. Birçoğu, dezavantajlı kentsel alanlarda, uzak kırsal topluluklarda ya da göçmen ailelerde yaşamaktadır. Kaliteli hizmetlere—eğitim, çocuk bakımı, ulaşım veya istihdam gibi—erişimleri çoğu zaman sınırlı ya da tamamen yoktur.

Bu kadınlar birden fazla rolü bir arada yürütmektedir:

- **Bakım verenler ve anneler**, aile sorumluluklarının kişisel hedeflerin önüne geçtiği bir hayat yaşarlar.
- **Farklı eğitim geçmişlerinden gelen bireylerdir**; erken yaşta okuldan ayrılanlardan, kültürel veya ekonomik engeller nedeniyle iş yaşamına katılamamış üniversite mezunlarına kadar geniş bir yelpazeye sahiptirler.
- **Güçlü topluluk bağlarına sahip olsalar da** diğerlerinin erişebildiği fırsatlardan çoğu zaman uzaktırlar.

Türkiye'de, GYEOK'lar özellikle muhafazakâr ve kırsal bölgelerde yoğunlaşmaktadır. Erken yaşta evlilik ve kısıtlı kaynaklar, kadınların kamusal yaşama katılımını büyük ölçüde sınırlandırmaktadır. **Avusturya'da**, güçlü bir mesleki eğitim sistemi olmasına rağmen, kırsal kasabalarda veya göçmen topluluklarda yaşayan genç kadınlar, dil ve kültürel bariyerler nedeniyle dışlanmaya devam etmektedir. **İtalya ve Portekiz'de** ise GYEOK'lar, özellikle ekonomik açıdan zor durumdaki bölgelerde, yüksek genç işsizliği ve zayıf topluluk destek sistemleri nedeniyle izole yaşamaktadırlar.

Gençlik Çalışanları Ne Beklemeli: Karmaşık Gerçekliklerde Yol Almak

Genç Yetişkin Etkin Olmayan NEET Kadınlar (GYEOK'lar), toplumsal cinsiyet beklentileri, ekonomik zorluklar ve kesintiye uğramış eğitim yolculuklarının kesişim noktasında yaşamaktadır. Çoğu zaman ailelerine veya eşlerine maddi olarak bağımlı olan bu kadınlar, yalnızca iş piyasasından veya eğitim fırsatlarından değil, aynı zamanda kariyerlerinde ya da eğitimlerinde ilerleyen akranlarından da kopmuşluk hissi yaşamaktadır. Gençlik çalışanları, çok farklı geçmişlerden gelen kadınlarla karşılaşacaklardır. Bazıları lise diplomasına ya da hatta üniversite derecesine sahip olmasına rağmen, kültürel veya ailevi kısıtlamalar nedeniyle iş hayatına atılamamış olabilir. Diğerleri ise okulu erken terk etmiş, resmi niteliklerden yoksun kalmış ve geçmiş eğitim deneyimlerinin ağırlığını taşımaktadır.

Burada önemli olan, **aile sorumluluklarının** yalnızca birer engel olarak değil, kadınların her kararını şekillendiren **günlük bir gerçeklik** olarak görülmesidir. Birçok GYEOK için çocuklara, kardeşlere veya yaşlı akrabalara bakım sağlamak bir tercih değil; **onlardan beklenen bir görevdir** ve

bu durum kişisel gelişim için çok az alan bırakır. Bu sorumluluklar, çoğu zaman eğitim veya istihdama geri dönme yönündeki isteklerin önüne geçmektedir.

Yalıtılmışlık da önemli bir rol oynamaktadır—hem sosyal hem de coğrafi açıdan. Birçok genç kadın, **ulaşım, uygun fiyatlı çocuk bakımı** veya **güvenli kamusal alanlara** sınırlı erişimin olduğu bölgelerde yaşamaktadır. Bu erişim eksikliği, yalnızca fırsatlardan değil, aynı zamanda öğrenmeye veya işe yeniden katılımı destekleyebilecek **sosyal ağlardan da kopukluk hissini** derinleştirmektedir.

Her durumda, GYEOK'lar **fırsatların kendilerine gelmesini bekleyen** bireyler değildir; tam tersine, **sıklıkla kendilerini geride bırakan bir dünyada yol almaya çalışmaktadırlar.**

Onları Engellleyen Nedir?

GYEOK'ların karşılaştığı engeller çok katmanlıdır ve çoğu zaman birbirini pekiştirerek, iş hayatına veya öğrenime katılımı uzak bir hedef haline getirir.

En yaygın engellerden biri, **destekleyici altyapının eksikliğidir**. Özellikle düşük gelirli aileler için, uygun fiyatlı çocuk bakımı çoğu zaman erişilemez durumdadır. Bu hizmet olmadan, kadınların kurslara katılması veya çalışması mümkün olamaz; çünkü **bakım sorumlulukları vazgeçilemeyecek bir önceliktir**. **Ulaşım** da sık karşılaşılan bir başka sorundur. Kentsel alanlarda bile uzun yolculuklar, yüksek maliyetler ve güvenilir toplu taşıma sistemleri GYEOK'ları mevcut fırsatlardan izole eder. **Yetişkin eğitimi** ise sıklıkla katılımcıların geleneksel çalışma saatlerinde serbest olduklarını varsayar; aile sorumluluklarını veya sınırlı hareketliliği hesaba katmaz. Programlar hakkında bilgi, genellikle en çok ihtiyaç duyan kadınlara ulaşmaz. **Dil engelleri, kültürel farklılıklar ve kurumsal güvensizlik**, özellikle göçmen veya azınlık gruplarından gelen GYEOK'ların mevcut hizmetleri kullanmasını zorlaştırır. Tanıtım çalışmaları çoğunlukla güvenilir topluluk kanallarını kullanmaz, bu da sunulanla erişilebilen hizmetler arasında bir kopukluk yaratır. Ayrıca, **işgücü piyasasındaki toplumsal cinsiyet önyargıları** hâlâ seçenekleri sınırlamaktadır. GYEOKs, özellikle geleneksel olarak erkeklerin yoğun olduğu sektörlerle yeniden girmeye çalışırken veya işverenler aile sorumlulukları nedeniyle bağlılıklarını sorguladığında, sıklıkla **ayrımcılığa uğradıklarını** bildirmektedir.

Ekonomik güvencesizlik, NEET olma durumunun hem sebebi hem de devam ettiricisidir. Birçok GYEOK, düzenli bir gelire sahip olmadan, ailelerine veya eşlerine bağımlı olarak yaşamaktadır. Bazı durumlarda, kültürel normlar genç kadınların **mali bağımsızlık** arayışını bile caydırmakta, **ev içi rollerin** pekişmesine yol açmaktadır. Örneğin, **Türkiye'de**, genç kadınlar yetişkinlik dönemine kadar maddi olarak ailelerine bağımlı kalabilmektedir. **İtalya ve Portekiz'de**, ekonomik krizlerin etkisi, istekli kadınların bile anlamlı ve istikrarlı işler bulmasını zorlaştırmıştır. Yerel iş piyasalarının zayıf olduğu bölgelerde, kısa vadeli veya kayıt dışı işler **çok az teşvik ve istikrar** sunmaktadır. **Avusturya'da** ise birçok kadın, düşük ücretli ve güvencesiz işlerde çalışmakta ve daha sürdürülebilir bir işe geçiş yapmakta zorlanmaktadır.

Gençlik çalışanları, sadece öğrenme fırsatları sunmaktan fazlasına hazırlıklı olmalıdır. Ekonomik gerçeklikleri ele almak, finansal destek, ulaşım yardımı veya esnek programlama gibi unsurların, katılım ile geri çekilme arasındaki farkı yaratabileceğini kabul etmeyi gerektirir.

Kadınların sahip olduğu beceriler ile işgücü piyasasının talep ettiği beceriler arasındaki uyumsuzluk, hayal kırıklığını daha da artırmaktadır. Birçok kadın daha iyi pozisyonlarda çalışmayı arzulasa da gerekli nitelikleri edinmek için gereken finansal, eğitimsel veya lojistik imkânlardan yoksundur. **Bürokratik engeller**, çoğu zaman devlet destekli eğitimlere erişimi zorlaştırmakta ve birçok kadının cesaretinin kırılmasına ve pasifliğe razı olmasına yol açmaktadır.

Görünür zorlukların ötesinde, **derin duygusal ve psikolojik engeller** yatmaktadır. Birçok GYEOK, düşük özsaygı, başarısızlık korkusu ve kurumlara karşı güvensizlik gibi duygusal yükler taşımaktadır. Okuldan dışlanma, destekleyici olmayan öğretmenler veya etkisiz istihdam hizmetleri gibi geçmiş deneyimler **izler bırakmıştır**. Bu kadınlar çoğu zaman başarıya ulaşabileceklerine inanmazlar ve yeniden denediklerinde yargılanmaktan korkarlar. **Yalıtılmışlık**, bu durumu daha da ağırlaştırır. Yıllarca okuldan veya iş hayatından uzak kalmak, sosyal çevrelerin daralmasına yol açar; bu da yalnızlığa, bazı durumlarda ise **depresyon** veya **anksiyete** gelişmesine neden olabilir. Bir sınıfa ya da iş yerine geri dönme düşüncesi, özellikle daha genç ve kendine güvenen akranlarının arasında, yoğun bir stres yaratabilir.

Sabır ve empati kilit öneme sahiptir. GYEOK ile başarı, onları zorlamaktan değil; kendilerini güvende, değerli ve anlaşıldıklarını hissettikleri alanlar yaratmaktan doğar.

Bu grup için ruh sağlığı desteği oldukça sınırlıdır. Duygusal iyilik hallerine dikkat edilmediği takdirde, en iyi tasarlanmış programlar bile, içsel mücadelelerini tek başına yönetemeyen ve sessizce uzaklaşan katılımcıları kaybetme riski taşır.

Araştırmanın Gösterdikleri: Gerçekliklere Kısa Bir Bakış

Proje ortak ülkelerinde yürütülen araştırmalar, GYEOK'nin karşı karşıya olduğu gerçekliklere dair net ve zaman zaman çarpıcı bir tablo sunmaktadır. Bu kadınların yaklaşık %70'i, kaliteli hizmetlere ve fırsatlara erişimin coğrafi, altyapısal veya sosyal dışlanma nedeniyle sınırlı olduğu dezavantajlı bölgelerde yaşamaktadır.

Bakım sorumlulukları, en yaygın zorluklardan biri olmaya devam etmektedir. Kadınların %40 ila %50'si, eğitim veya istihdama geri dönmelerini engelleyen birincil faktör olarak aile sorumluluklarını belirtmiştir. Bu roller, birçok kadın için kültürel beklentilere ve günlük zorunluluklara derinden bağlıdır ve kişisel hedeflere çok az alan bırakmaktadır.

Eğitim seviyesi de önemli bir engel teşkil etmektedir. Kadınların yarısından fazlası resmi bir nitelik belgesine sahip değildir ve birçoğu için geleneksel eğitim biçimlerine geri dönmek ya geçmişteki olumsuz deneyimler ya da mevcut sistemlerin gerçeklerine uymaması nedeniyle ulaşılamaz hissettirmektedir.

Maddi zorluklar, bu sorunları daha da ağırlaştırmaktadır. %60'ı, finansal kısıtlamaların öğrenme veya iş fırsatlarına erişimde önemli bir engel oluşturduğunu belirtmiştir. Kurs ücretleri, ulaşım masrafları veya çocuk bakım giderleri gibi maliyetler, katılımı çoğu zaman imkânsız bir tercih haline getirmektedir.

Duygusal engeller de aynı ölçüde belirgindir. GYEOKs'nin %70'i, eğitime veya iş piyasasına yeniden katılma düşüncesinin kendilerinde kaygı veya korku yarattığını ifade etmiştir. Bu duygular çoğunlukla geçmişte yaşanan başarısızlık, reddedilme veya sistematik dışlanma deneyimlerine dayanmaktadır.

Belki de en çarpıcı veri, bu kadınların %30'undan daha azının, bugüne kadar herhangi bir ilgili veya destekleyici eğitim programına katılmış olmasıdır. Bu durum, ihtiyaçlarını ve koşullarını gerçekten yansıtan yaklaşımlara olan acil ihtiyacı açıkça ortaya koymaktadır.

2.3 Montessori Yönteminin Rolü

Neden Montessori?

Gençlik çalışanları için GYEOK'i desteklemenin anlamlı yollarını ararken, Montessori Yöntemi tazeleyici, saygılı ve son derece uygun bir yaklaşım sunar. Başlangıçta çocuklar için geliştirilmiş olsa da Montessori ilkeleri, özellikle geleneksel eğitim ve sosyal sistemler tarafından geride bırakılmış hisseden yetişkinler üzerinde de derin etkiler yaratmıştır. Montessori'nin özünde, öğrenmenin en güçlü olduğu anların, bireyin tüm varlığına—deneyimlerine, ihtiyaçlarına ve potansiyeline—saygı gösterildiği anlar olduğu anlayışı yatar. Montessori, GYEOK'den katı yapılara uymalarını istemez; bunun yerine, onların kendi güçlü yönlerini yeniden keşfetmeleri, özgüvenlerini yeniden inşa etmeleri ve öğrenmeye kişisel ve güçlendirici yollarla katılmaları için alan yaratır. Bu yaklaşım, her kadını çözülmesi gereken bir sorun olarak değil; büyüme, merak ve öz yönlendirme kapasitesine sahip bir birey olarak görür.

Montessori İlkeleri GYEOK'nın İhtiyaçlarını Nasıl Karşılıyor?

Montessori'nin saygı ve özerklik temelli yaklaşımı, bu süreçte kilit rol oynar. Her öğrenen, kendi güçlü yönlerine, deneyimlerine ve hedeflerine sahip, yetkin bir birey olarak görülür. Geçmiş başarısızlıkların veya dışlanmaların yükünü taşıyan birçok GYEOK için bu tanınma, dönüştürücü bir etki yaratır. Eksiklikleri gösterilmek yerine, zaten sahip oldukları yetenekleri keşfetmeye ve nereye gitmek istediklerini belirlemeye davet edilirler.

Yöntem, öz yönlendirmeli öğrenmeyi teşvik eder; kadınların kendi hedeflerini belirlemelerine, neyi ve nasıl öğreneceklerine karar vermelerine ve kendi hızlarında ilerlemelerine olanak tanır. Pratikte bu; değer verdikleri bir beceriye odaklanmayı seçmek, küçük bir projede bağımsız çalışmak veya ilgi alanlarına hitap eden grup aktivitelerine katılmak şeklinde olabilir.

Montessori'nin hazırlanmış ortam kavramı—güvenli, kapsayıcı ve davetkar hissi veren bir alan oluşturulması—çoğunlukla geleneksel eğitime eşlik eden korku ve kaygıyı azaltır.

Bu ortamda kadınlar yargılanmadan veya baskı hissetmeden öğrenmeye katılır, kendilerini hoş karşılanmış ve saygı görmüş hissederler.

Bu bağlamda öğrenme, uygulamalı ve deneyime dayalıdır; doğrudan gerçek hayata bağlıdır. Soyut dersler yerine, GYEOK'lar anlamlı ve pratik etkinliklere katılırlar—bir iş görüşmesini canlandırmak, küçük bir toplum projesi planlamak veya bir el sanatları çalışması yapmak gibi. Bu deneyimler hem özgüveni hem de gerçek yaşam becerilerini geliştirir; öğrenmenin yararlı ve keyifli olabileceğini gösterir.

Özellikle önemli olan bir diğer unsur da, Montessori yaklaşımının içsel motivasyonu teşvik etmesidir. İlerleme, başkalarıyla kıyaslanarak değil, kişisel gelişim temelinde ölçülür. GYEOK, küçük de olsa kendi gelişimlerini değerli görmeyi öğrenirler, bu da onları devam etmeye ve başarabileceklerine inanmaya teşvik eder.

Gençlik Çalışanlarının Rolü: Değişimin Kolaylaştırıcıları

Bu yaklaşımda, gençlik çalışanları sabit içerik aktaran eğitmenler değil; kolaylaştırıcılar, rehberler ve gözlemcilerdir. Rollerini, desteklemek, dinlemek ve her kadının ihtiyaçlarına uyum sağlamak; böylece öğrenmenin gelişebileceği koşulları yaratmaktır. Onlar, seçim, saygı ve teşvik gibi unsurların, baskı ve yargının yerine geçtiği bir ortam inşa ederler. Montessori'nin yetişkin öğrenenler için önemi, Malcolm Knowles'in andragoji kuramı gibi modern eğitim teorileri tarafından da desteklenmektedir; bu teoriler de öz yönlendirme, yaşam deneyimi ve gerçek dünya ile bağlantı gibi kavramlara değer verir. Ancak Montessori, bu değerleri günlük öğrenme ortamlarında hayata geçirebilecek derin ve pratik bir yöntem sunar. GYEOK'lar için yeniden öğrenmek, sadece beceri kazanmakla ilgili değildir; bu süreç, kontrolü yeniden ele almak, kendilerine olan güveni yeniden inşa etmek ve yeni olasılıkları hayal etmek anlamına gelir. Montessori'den ilham alan yöntemler, duygusal iyilik halini, sosyal bağ kurmayı ve bilişsel gelişimi destekler; yalıtılmışlıktan kapsayıcılığa giden bir yol açar. Bu yaklaşımı kullanan gençlik çalışanları, kadınların pasif alıcılar olmaktan çıkıp, kendi yolculuklarının aktif katılımcıları haline gelmelerine yardımcı olurlar. Özerklik, saygı ve pratik destek ile GYEOK'lar kişisel ve profesyonel gelişim yolunda anlamlı adımlar atabilirler—bunu, zorlandıkları için değil, güçlendirildikleri için yaparlar. Montessori, sadece bir yöntem değil; her

bireyin gelişme kapasitesine olan inanca dayalı bir felsefedir ve bu inancı gerçeğe dönüştürmeye kendini adanmışlar için güçlü bir araçtır.

Bölüm 3

Özet

Saygı, Özerklik ve Uygulamalı Öğrenmenin Gerçek Hayattaki Yansımaları

Bu Bölümün Amacı

Montessori'nin temel ilkelerini keşfetmek ve bu ilkelerin GYEOKs'yi **saygı, özerklik ve deneyim temelli öğrenme** yoluyla nasıl güçlendirdiğini ortaya koymak.

Yetişkinler İçin Temel Montessori İlkeleri

- **Bireye Saygı:** Öğrenme yolları her kadının ihtiyaçlarına, hızına ve deneyimlerine göre şekillendirilir.
- **Bağımsızlığın Teşviki:** Katılımcılar seçim yaparak ve inisiyatif kullanarak kendi öğrenme süreçlerinin sahipliğini üstlenirler.
- **Deneyim Temelli Öğrenme:** Bilgi, gerçek hayata dayalı, uygulamalı görevler aracılığıyla inşa edilir ve beceri ile özgüveni geliştirir.
- **Destekleyici Ortam:** Yeniden katılım için güvenli, kapsayıcı ve duygusal açıdan sağlam alanlar gereklidir.
- **Öz Yönlendirmeli Öğrenme:** Motivasyon içseldir, ilerleme kişiseldir ve kolaylaştırıcılar rehber olarak hareket eder.

Gerçek Hayat Uygulamaları

Türkiye:

Anneler, çocuklarıyla birlikte oturumlara katıldı ve kendi öğrenme hızlarını ve odak alanlarını seçtiler.

İtalya:

Katılımcılar, ilgi ve yeteneklerini yansıtan kişisel mikro-iş projeleri başlattılar.

Avusturya:

Kadınlar yönlendirilmeden önce gözlemlendi, böylece doğal güçlü yönler ve tercihler kendiliğinden ortaya çıktı.

 Portekiz:

Oto-biyografik hikâye anlatımı, duygusal ifade ve güven inşa etmek için bir araç haline geldi.

 Yansıtıcı Soru

 Eğer her kadını bir eksiklikler listesi olan bir öğrenen olarak değil de, keşfedilmemiş bir kapasiteye sahip bir insan olarak görseydiniz, yaklaşımınız nasıl değişirdi?

 Uygulayıcılar İçin Araç Kutusu

- **Güçlü Yönleri Keşfetme Formu:** Kadınların gizli yeteneklerini ve ilgi alanlarını tanımlamalarına yardımcı olan rehberli bir etkinlik.
- **Seçim Panoları:** Katılımcıların konu, format ve projeleri seçerek özerkliklerini güçlendirmeleri.
- **Akran Liderliğinde Oturumlar:** Kadınların atölyenin belirli bölümlerini yöneterek bilgi paylaşımı yapması ve karşılıklı saygı geliştirmesi.
- **Duygusal İfade Araçları:** Günlükler, duygu kartları ve hikâye anlatımı uygulamaları öğrenme sürecine entegre edilir.

3. Montessori Yönteminin İlkeleri

"MAYA Projesi, Montessori ilkelerini—özellikle bireye saygı ilkesini—uyarlayarak, Avrupa genelinde NEET kadınların kişiselleştirilmiş, kültürel açıdan hassas ve duygusal olarak güvenli öğrenme deneyimleri yoluyla güçlendirildiği esnek, öğrenen odaklı ortamlar yaratmaktadır."

Montessori Yöntemi, özü itibarıyla yalnızca bir eğitim tekniği değildir; öğrenenleri, doğru ortam sağlandığında gelişim gösterebilecek bütüncül bireyler olarak görme biçimidir. Yaklaşık bir asır önce Dr. Maria Montessori tarafından geliştirilen bu yaklaşım, saygı, özerklik, deneyim temelli öğrenme, duygusal güvenlik ve öz yönlendirme ilkeleri üzerine kuruludur. Geleneksel olarak çocuklarla ilişkilendirilse de, bu ilkeler, bilinçli bir şekilde yetişkin öğrencilere—özellikle de geleneksel sistemler tarafından çoğu zaman başarısızlığa uğratılmış Genç Yetişkin Etkin Olmayan NEET Kadınlara (GYEOK)—uyarlandığında olağanüstü bir güç göstermektedir.

Hayatın getirdiği zorlukları, dışlanmışlık duygusunu ve düşük özgüveni taşıyan bu kadınların sadece iş becerisi eğitimine değil; kendilerine olan inançlarını yeniden kazanmalarını sağlayacak alanlara ihtiyaçları vardır. Montessori yaklaşımı bu ihtiyaca, kadınların yalnızca bilgi alıcıları değil; kendi öğrenme yolculuklarının aktif ve saygı gören katılımcıları oldukları öğrenme ortamları yaratarak karşılık verir.

MAYA projesinin yürütüldüğü ülkelerde—İtalya, Avusturya, Portekiz ve Türkiye—bu ilkeler çeşitli şekillerde uygulanmış ve gençlik çalışanlarına bu prensipleri pratiğe dökmenin somut modelleri sunulmuştur.

3.1 Bireye Saygı

Montessori felsefesinin merkezinde, her öğreneni bütüncül ve benzersiz bir birey olarak tanıma kararlılığı yer alır. Bu bireyselliğe saygı, yalnızca pedagojik bir tercih değil; özellikle GYEOKs gibi geçmişte ihmal, yargılama ve görünmezlik deneyimlemiş bireyler için dönüştürücü bir güçtür. Bu bağlamda saygı, yalnızca nezaket göstermekten fazlasını ifade eder; her kadının yaşam deneyimlerine, kişisel hızına ve özgün güçlü yönlerine göre öğrenme yolculuğuna rehberlik etmeye izin vermek anlamına gelir. MAYA projesi kapsamında bu ilke, farklı ancak derinden kişisel şekillerde onurlandırılmıştır.

Türkiye’de Nizip Toplum Öğrenme Merkezi'nde, saygı dinlemekle başladı. Orada bir araya gelen kadınlar, çoğunlukla katmanlı ve zorlu geçmişlerden geliyordu—bazıları yerinden edilmenin travmasıyla mücadele eden genç anneler, bazıları ise muhafazakâr normlarla sınırlı yerel kadınlardı. Kolaylaştırıcılar, hazır olduklarını varsaymadı veya katı bir müfredat dayatmadı. Bunun yerine, gerçek yaşamlarına yanıt veren esnek bir öğrenme ortamı birlikte oluşturuldu. Oturumlar, açık kapı ilkesine göre tasarlandı: Anneler çocuklarını getirebiliyor, bunaldıklarında katılımlarına ara verebiliyor veya ihtiyaçlarına göre alternatif etkinlikler talep edebiliyordu. Birçok kadın için, hayat koşullarının engel değil, nasıl ve ne öğrendiklerini şekillendiren bir unsur olarak kabul edildiği ilk deneyimdi. Bu ortam, her öğrenenin onurunu tanıdı ve kadınların kendilerini zorluklarına rağmen değil, zorlukları sayesinde görülen ve saygı gören bireyler olarak hissetmelerini sağladı. Bu kültürel hassasiyet ve duygusal güvenlik çerçevesinde, kadınlar eğitimi kişisel ve mümkün bir şey olarak keşfetmeye başladılar (Ek IV Ulusal Vaka Çalışmaları TR).

İtalya’da Lombardiya’daki Kişiselleştirilmiş Öğrenme Yolları Projesi, saygı ilkesini bireysel öğrenme yolculuklarına dönüştürdü. Kolaylaştırıcılar, içeriğe odaklanmak yerine her katılımcıyla birebir görüşerek, onların geçmişlerini, hedeflerini ve gizli güçlü yönlerini keşfetmeye odaklandılar. Bir kadın için saygı, turizm sektörüne ilgisinin desteklenmesi anlamına gelirken, bir başkası için dijital hikâye anlatımı becerilerini geliştirme fırsatı demekti. Bazıları ise el sanatlarıyla kendilerini ifade etti. Program, homojenleştirmeden özellikle kaçındı—hiçbir öğrenme planı diğerine benzemedi ve bu bilinçli bir tercihti. Kadınların seçimleri onaylanarak ve öğrenme süreci buna göre uyarlanarak, sürdürülebilir katılım sağlandı. Katılımcılar sadece katılmakla kalmadı; çünkü seçimlerine saygı gösterilmişti, sürece gerçekten yatırım yaptılar. Bir kolaylaştırıcının da ifade ettiği gibi: *"Onların seçimlerine saygı duyduğumuzda, onlar da sürece saygı duydular."* (Ek IV Ulusal Vaka Çalışmaları IT)

Avusturya’da saygıya yaklaşım, gözlem ve nazik kolaylaştırma temelliydi. Yıllarını bakım rolleri üstlenerek veya resmi eğitimin dışında geçirmiş kadınlar, hemen faaliyete zorlanmadı. Eğitimciler, ilk oturumlarda sadece gözlem yaparak, beden dili, tereddütler ve ilgi kıvılcımları gibi işaretlere dikkat ederek kadınları anlamaya çalıştı. Bazı kadınlar, yaratıcı sanatlarla doğal bir şekilde yönelerek bu güvenli giriş noktasını kullandı. Diğerleri ise, proje planlaması veya dijital atölyeler gibi daha yapılandırılmış görevleri tercih etti. Bu

sabırlı yaklaşım, hazırlık seviyesine saygı göstererek güven inşa etti. Katılımcılar üzerinde uyum sağlama veya performans gösterme baskısı oluşturulmadı; bunun yerine, süreci kendi girdileriyle şekillendirmelerine izin verildi. Kendi hızlarında ilerlemelerine olanak tanınması, birçok kadın için yeni ve güçlendirici bir deneyimdi ve pasif katılımı aktif katılıma dönüştürdü (Ek IV Ulusal Vaka Çalışmaları AT).

Portekiz’de saygı, oto-biyografik hikâye anlatımı yoluyla somutlaştı—kadınların seslerinin öğrenme ortamının merkezine yerleştirildiği bir uygulama. Günlükler, yansıtıcı egzersizler ve kolaylaştırılan grup tartışmaları, katılımcıların kendi yaşam hikâyelerini anlatmalarını teşvik etti; çoğu için bu, ilk kez halka açık bir alanda yapılan bir deneyimdi. Bu hikâyeler, yalnızca terapötik değil, aynı zamanda temel nitelikteydi. Kadınlar geçmiş yolculuklarını yazıp anlattıkça, sınıf bir topluluğa dönüştü. Öğrenme artık soyut değildi; her bireyin gerçekliğine derinden kök salmıştı. Kolaylaştırıcılar, bu anlatıları düzeltmedi veya yönlendirmedi—onları doğrudan onayladı, böylece kırılmanın bir güç olduğu saygılı bir alan yarattılar. Kişisel tarihin değerli içerik olarak tanınması, dinamiği değiştirdi; katılımcılar deneyimlerinin yalnızca tanındığını değil, büyümelerinin temel bir parçası olarak onurlandırıldığını hissetti (EK IV Ulusal Vaka Çalışmaları PT).

3.2 Bağımsızlığın Teşvik Edilmesi

Montessori felsefesinde bağımsızlık, yalnızca pratik bir beceri değil — aynı zamanda derin bir zihniyet değişimidir. Bu, başkaları tarafından yönlendirilmekten kendi kendini yönetmeye, dış onaya bağımlı olmaktan kendi yargısına güvenmeye doğru bir harekettir. **GYEOK’lar** için — yani yıllarca neleri yapamayacakları söylenmiş genç kadınlar için — bu özerklik duygusunu yeniden kazanmak hem güçlendirici hem de hayati önemdedir. Montessori yaklaşımı, seçim yapmanın yalnızca mümkün olduğu değil, aynı zamanda teşvik edildiği ortamlar yaratır — kadınların yalnızca içerik öğrenmediği, aynı zamanda kendi gelişim süreçlerini nasıl yöneteceklerini öğrendikleri ortamlardır.

 Avusturya’da *Tirol Dijital Güçlendirme Programı*, kadınların bu özerkliği kullanmaları için dinamik bir platform sundu. Programa katıldıktan sonra her katılımcı, dijital okuryazarlık, refah, etkinlik planlama ve finansal yönetim gibi bir dizi tematik atölye arasından seçim yaparak öğrenme yolculuğunu birlikte tasarladı. Bunlar, varsayılan ihtiyaçlara göre önceden belirlenmemiş; aksine, seçim tamamen kadınlara bırakılmış ve eğitmenlerden ziyade rehber olarak hareket eden

kolaylaştırıcılar tarafından desteklenmiştir. Bu planlı seçim eylemi, katılımcılara kendi yolları üzerinde kontrol imkanı sağladı. Sadece katılmıyorlardı, yaratıyorlardı. Haftalar ilerledikçe, kadınlar karar verme ve sorun çözme becerilerini öğrenme alanının ötesinde de uygulamaya başladıkları için sadece sınıfta değil, daha geniş yaşamlarında da artan bir kontrol duygusu yaşadıklarını bildirmişlerdir (EK IV Ulusal Vaka Çalışmaları AT).

 Türkiye'de bağımsızlık, bir dizi *Hane Bütçelemesi ve Yaşam Becerileri Atölyesi* aracılığıyla kök saldı. Birçoğu evlerini sınırlı kaynaklarla yöneten kadınlar, günlük gerçeklerine göre uyarlanmış bütçeleme araçlarıyla etkileşime geçmeye davet edildi. Pasif bir şekilde finansal tavsiye almak yerine, bir aylık harcamaları planlamak, kişisel hedefler için potansiyel tasarrufları değerlendirmek ve hatta küçük ölçekli ev tabanlı girişimleri hayal etmek gibi gerçek senaryoları keşfettiler. Oturumlar, katılımcıları bireysel finansal hedefler belirlemeye ve ilerlemelerini takip etmeye teşvik etti. Bu, yalnızca ekonomik konularda bir temsil duygusu kazandırmakla kalmadı, aynı zamanda genellikle “sadece ev içi” olarak reddedilen günlük kararları geçerli ve güçlendirici bağımsızlık eylemleri olarak yeniden çerçevelendirdi. Kadınlar kaynakları yönetme konusunda güven kazandıkça, birçoğu hane gelirine katkıda bulunmaktan çocukları için eğitim almaya kadar daha büyük hedefleri dile getirmeye başladı (EK IV Ulusal Vaka Çalışmaları TR).

 İtalya'da *Kişiselleştirilmiş Öğrenme Yolları ile Güçlendirme* projesi, bağımsızlığın belki de en canlı örneğini sunmuştur. Burada her kadın, kendi ilgi alanlarına ve yaşam bağlamına dayanan kendi mikro işletme projesini tasarlamaya ve geliştirmeye teşvik edildi. Bazıları zanaat ürünleri (mücevher, tekstil, seramik) üretmeye yönelirken, diğerleri dijital platformları benimsedi, hizmetleri veya fikirleri tanıtmak için sosyal medya stratejileri tasarladı. Kolaylaştırıcılar araçlar sundu ama asla içerik dikte etmedi. Kadınlar kendi rotalarını çizerken iş modelleri hazırlamayı, lojistik planlamayı ve pazar dinamiklerini göz önünde bulundurmayı öğrendiler. Süreç son derece kişiseldi: başlangıçta tereddütlü olan bir katılımcı, fotoğrafçılığa olan tutkusunu keşfetti ve serbest bir iş kurmak için bir portföy oluşturmaya başladı. Bu dönüşüm- belirsizlikten eyleme geçiş- Montessori'nin öğrencilere seçim yapmaları için güvenildiğinde, sahip olduklarını bilmedikleri kapasiteleri keşfettikleri ilkesi sayesinde mümkün olmuştur (EK IV Ulusal Vaka Çalışmaları IT).

3.3 Deneyimsel ve Uygulamalı Öğrenme

Pratik, gerçek dünya etkinliklerinin önemi.

Deneyimsel öğrenmeyi programlara entegre etme stratejileri (Vaka çalışmalarından örnekler)

Montessori eğitimi, bilginin en iyi eylem yoluyla edinileceği inancı üzerine kurulmuştur. Birçoğu geleneksel, soyut eğitimden kopuk hisseden GYEOK'lar için gerçek yaşam deneyimlerini yansıtan görevlerle doğrudan ilgilenmek hem temel oluşturucu hem de dönüştürücü olabilir. Pratik, uygulamalı faaliyetler, bu kadınların yalnızca yeni beceriler öğrenmelerine değil, aynı zamanda çabalarının anında, anlamlı sonuçlarını görmelerine olanak tanıyarak yetkinlik ve eylemsellik duygularını güçlendirir. MAYA projesi boyunca, deneyimsel öğrenme teoriden gerçekliğe, pasif öğrenmeden aktif katılıma bir köprü olmuştur.

 Portekiz'de yürütülen **Topluluk Hikâye Anlatımı ve Rol Yapma Girişimi**, kadınlara derinlemesine, duygusal olarak etkileyici bir öğrenme deneyimi sundu. Katılımcılar, ders kitabı senaryolarına odaklanmak yerine, günlük hayatta karşılaşılabilecekleri zorlukları yansıtan gerçek yaşam simülasyonlarına davet edildiler. İş görüşmesi pratiği yalnızca cevapları ezberlemekten ibaret değildi; çoğu zaman ilk kez kendine güvenen, yetkin bir profesyonel rolüne bürünme süreciydi. Rol yapma çalışmaları ayrıca işyeri sohbetlerini, topluluk önünde konuşmayı ve sosyal hizmetlerde yol bulmayı da kapsadı — böylece kadınlara daha önce korkutucu gelen ortamlarda işlev görebilme araçları sağlandı. Bu simülasyonların ötesinde, girişim sanatsal ve işbirlikçi görevleri de içeriyordu. Öne çıkan örneklerden biri, kadınların kişisel ve kolektif hikâyelerini sanat yoluyla ifade ettikleri **topluluk duvar resimlerinin** oluşturulmasıydı. Bu dokunsal ve görsel deneyim, katılımcıların birbirleriyle bağ kurmasına hem sosyal ilişkilerini hem de öğrenme mekânı üzerindeki sahiplenme duygularını geliştirmelerine yardımcı oldu. Birlikte resim yapma, direnç ve umut temalarını tartışma süreci, grubu yalnızca öğrenen bireylerden **ortak bir hikâyenin yaratıcılarına** dönüştürdü. Bu etkinlikler sayesinde deneyimsel öğrenme yalnızca beceriler kazandırmakla kalmadı; aynı zamanda güven, duygusal ifade ve aidiyet duygusunu da güçlendirdi. (EK IV Ulusal Vaka Çalışmaları PT)

 Avusturya’da deneyimsel öğrenme, iş dünyasının taleplerini yansıtan günlük pratik görevlerle kusursuz bir şekilde entegre edildi. **Bütçeleme ve Topluluk Etkinliği Planlama modülleri** bu yaklaşımın merkezinde yer aldı. Bütçeleme oturumlarında kadınlar, gerçek rakamlarla çalışarak simüle edilmiş hane veya proje bütçelerini yönetti. Bu çalışmalar yalnızca sayısal okuryazarlığı geliştirmekle kalmadı; aynı zamanda karar verme ve önceliklendirme becerilerini de güçlendirdi—ki bu beceriler hem kişisel hem de profesyonel hayat için hayati öneme sahiptir. Daha da önemlisi, Topluluk Etkinliği Planlama projesi, katılımcıların liderlik rollerine adım atmalarına olanak sağladı. Kadınlar birlikte bir topluluk etkinliğinin kavramsallaştırılması, organizasyonu ve yürütülmesi sürecini üstlendiler; lojistik yönetimi, tanıtım çalışmaları ve dış paydaşlarla koordinasyon gibi görevleri gerçekleştirdiler. Bu süreç boyunca, iletişim, müzakere, takım çalışması ve zaman yönetimi gibi beceriler destekleyici ve yapılandırılmış bir ortamda uygulamalı olarak geliştirildi. Projenin uygulamalı doğası, öğrenme çıktılarının somut olmasını sağladı: düzenlenen etkinlik, kadınların yeteneklerinin bir göstergesi oldu. Birçok kadın için etkinliğin başarıyla tamamlanması, kendilerini toplum içinde pasif yararlanıcılardan aktif katkı sağlayan bireyler olarak görmelerine yol açan kritik bir dönüm noktasıydı. (EK IV Ulusal Vaka Çalışmaları AT)

 İtalya’da ise, **Satış Simülasyonu ve Mikro Girişim Geliştirme girişimi**, girişimcilik dünyasını sınıf ortamına taşıyarak soyut kavramları somut deneyimlere dönüştürdü. Kadınlar iş döngüsünün her aşamasında aktif rol aldı: ürün fikirleri geliştirdiler, el yapımı ürünler (takılar veya tekstil ürünleri gibi) ürettirler, fiyatlandırma stratejileri belirlediler, pazarlama materyalleri tasarladılar ve simüle edilmiş bir pazarda müşteri ilişkilerini yönettiler. Bu süreç teorik bir öğrenme değil; sürükleyici, dinamik ve pratik bir deneyimdi. Her katılımcı kendi projesinin sorumluluğunu üstlendi; maliyet yönetimi, kalite kontrolü ve tanıtım gibi zorluklarla bireysel olarak baş etti. Kolaylaştırıcılar rehberlik sağladı ancak kadınların liderliği üstlenmesine bilerek alan tanıdılar; böylece kadınlar, gerçek dünyada girişimcilik deneyiminin hem başarılarını hem de derslerini yaşayarak öğrendiler. Bu süreç sadece iş becerileri kazandırmakla kalmadı; aynı zamanda özgüven inşa etti. Daha önce kendi yeteneklerinden şüphe duyan kadınlar, bir girişimi yönetebileceklerine, görevleri organize edebileceklerine ve önemli kararlar alabileceklerine inanmaya başladılar. Pazar yeri simülasyonu, yalnızca bir eğitim faaliyeti değil, aynı zamanda öğrenmenin eyleme dönüştüğü ve başarının yalnızca kârla değil, gurur ve güçlenme duygusuyla da ölçüldüğü dönüştürücü bir deneyim oldu. (EK IV Ulusal Vaka Çalışmaları IT)

3.4 Destekleyici Bir Ortamın Geliştirilmesi

Genç Yetişkin Aktif Olmayan NEET Kadınlar (GYEOK) için, eğitime veya mesleki gelişime geri dönüş yolculuğu genellikle geçmişteki başarısızlıklar, sosyal dışlanma veya sürekli kendinden şüphe duyma gibi duygusal yaralarla gölgelenir. Bu tür bağlamlarda, destekleyici ve duygusal açıdan güvenli bir ortam bir lüks değildir; büyümenin üzerine inşa edildiği temeldir. Montessori yaklaşımı, öğrenenlerin saygı gördüğü, dinlendiği ve değişime doğru ilk adımlarını atacak kadar güvende hissettiği alanlar yaratarak bu ihtiyacı derinlemesine anlar. MAYA projesinde, bu tür ortamların geliştirilmesi kadınlara yalnızca öğrenme değil, aynı zamanda iyileşme ve yeniden bağ kurma fırsatı sundu—kendileriyle, başkalarıyla ve topluluklarıyla.

 Türkiye’de, Nizip Toplum Öğrenme Merkezi’nde öğrenme süreci derslerle değil, güvenle başladı. Birçoğu Suriye’den gelen mülteci kadınlar ve Türk kadınlar, yerinden edilme, kültürel izolasyon, ev içi sorumluluklar gibi travmalar taşıdıkları için, kolaylaştırıcılar her oturuma farkındalık temelli uygulamaları entegre etti. Gün, nefes egzersizleriyle açıldı ve kapandı; bu ritüeller, katılımcıların duygusal olarak kendilerini yere sağlam basmalarına yardımcı oldu. Bu sakinlik anları sadece rahatlama değil; aynı zamanda bu alanın farklı ve güvenli olduğunu simgeliyordu. *Akran hikâye anlatımı* ise duygusal güvenliğin temel taşlarından biri hâline geldi. Kadınlar ister neşeli ister acılı olsun, hayat deneyimlerini yargılanmadan dinleyen bir akran çemberinde paylaşmaya davet edildi. Bu paylaşım eylemi, grup dinamiğini yabancılardan karşılıklı anlayışa dayalı bir topluluğa dönüştürdü. Yansıtma oturumları, kadınların duygularını, korkularını ve umutlarını çoğu zaman ilk kez ifade etmelerine olanak tanıdı. Bir katılımcı bunu şöyle tanımladı: “İlk kez susturulma korkusu olmadan konuşabildim.” Montessori’nin duygusal güvenlik vurgusuna dayanan bu unsurlar, kadınların utancı bırakmalarını, güveni yeniden inşa etmelerini ve dünyadaki yerlerini yeniden hayal etmelerini sağladı. (EK IV Ulusal Vaka Çalışmaları TR)

 Avusturya’da, Topluluk Bahçeciliği ve Etkinlik Planlama Projeleri, ortak sorumluluk ve duygusal destek alanları oluşturacak şekilde özenle tasarlandı. Bahçecilik, yavaş ritmi ve somut sonuçlarıyla büyüme ve sabır için güçlü bir metafor sundu. Kadınlar yan yana çalıştı; hem bitkileri hem de yeni ilişkileri beslediler. Toprağı kazmak, sulamak, hasat yapmak gibi yaşamı birlikte sürdürme eylemleri, iş birliği ve karşılıklı özen duygusunu güçlendirdi. Sohbetler doğal biçimde gelişti

ve buna paralel olarak aidiyet hissi de arttı. Bu uygulamalı görev, birçok katılımcının hissettiği sosyal izolasyonu azaltan sessiz ama derin bir bağ kurma alanı hâline geldi. Benzer şekilde, bir topluluk etkinliği planlayıp hayata geçirmek, iş birliği ve güven gerektirdi. Kadınlar, lojistikten iletişime kadar kendi konfor alanlarına ve becerilerine uygun roller üstlendiler; ancak bu süreç hep kolektif başarı çerçevesinde yürüdü. Kolaylaştırıcılar otoriter bir pozisyon almadı; süreci yönlendirmeden nazıkçe desteklediler ve bu alanın kadınlara ait olduğunu, birlikte oluşturulup sahiplenildiğini vurguladılar. Bu projeler, Montessori'nin öğrenme ortamına dair görüşünü somutlaştırdı: fiziksel mekân kadar, duygusal atmosferin de öğrenmenin bir parçası olduğu; sakin, saygılı ve güçlendirici bir yapı. (EK IV Ulusal Vaka Çalışmaları AT)

 İtalya'da, destekleyici bir ortam oluşturma süreci, her katılımcının **duygusal dünyasının tanınmasıyla** başladı. Kişiselleştirilmiş Öğrenme Yolları ile Güçlenme Projesi, duyguları ifade etmeyi kolaylaştıran görsel duygu kartlarını basit ama etkili bir araç olarak kullandı. Her oturumun başında ve sonunda kadınlar; neşe, kaygı, umut veya hayal kırıklığı gibi duyguları temsil eden kartlar seçtiler ve isterlerse neden böyle hissettiklerini paylaştılar. Bu uygulama, duyguların öğrenmenin önünde bir engel değil, onun bir parçası olduğunu normalleştirdi. Kolaylaştırıcılar her duyguyu doğruladı, zorlukların, şüphelerin ve aksiliklerin zayıflık değil; büyüme sürecinin adımları olduğunu gösterdi. Bu yaklaşım, başarısızlık korkusunun ortadan kalkmasına ve onun yerine kabule dayalı bir kültürün oluşmasına yardımcı oldu. Zamanla kadınlar ihtiyaçlarını ifade etmede, yardım istemede ve birbirlerine destek olmada daha rahat hâle geldi. Öğrenme ortamı—karşılama açık, esnek ve yargıdan uzak—Montessori felsefesinin kalbindeki saygıyı yansıtıyordu. Birçok katılımcı için bu, duygusal dünyalarının eğitimsel gelişimlerinin bir parçası olarak tanındığı ilk deneyimdi. (EK IV Ulusal Vaka Çalışmaları IT)

 Portekiz'de, destekleyici bir ortam yaratmak hem görsel hem de topluluk odaklı bir şekilde gerçekleşti. **Topluluk Duvar Resmi Projesi**, yalnızca sanatsal bir etkinlik değil; aynı zamanda ifade ve aidiyetin kolektif bir eylemiydi. Her kadın duvar resmine katkıda bulundu; yolculuklarını, mücadelelerini ve hayallerini yansıtan semboller, kelimeler veya görseller çizdi. Duvar resmi büyüdükçe, ortak sahiplenme ve karşılıklı saygı duygusu da güçlendi. Bu hikâyelerin fiziksel temsili, grubun odak noktası hâline geldi; her bireyin sesinin değerli olduğunu ve birlikte bir araya geldiklerinde bütünden daha büyük bir anlam taşıdıklarını hatırlattı. Grup tartışmaları çoğu zaman

duvar resminin önünde yapıldı; kimlik, dayanıklılık ve umut temaları üzerine daha derin sohbetlerin başlangıç noktası olarak kullanıldı. Kolaylaştırıcılar bu alanı hassasiyetle besledi, her katılımcının görülmesini ve duyulmasını sağladı. Ortam bilinçli olarak rekabetten uzak, iş birliğine dayalı ve sıcak tutularak bunun sadece bir eğitim programı değil; *bir destek topluluğu* olduğu pekiştirildi. (EK IV Ulusal Vaka Çalışmaları PT)

3.5 Öz-Yönelimli Öğrenme

Montessori eğitimi, gerçek öğrenmenin bireylerin kendi rotalarını çizmelerine izin verildiğinde geliştiğine dair derin bir inanca dayanır. **Genç Yetişkin, Aktif Olmayan NEET Kadınlar (GYEOK)** için—ki bu grup çoğu zaman seslerinin duyulmadığı sistemlerde pasif katılımcılar olmuşlardır—öz-yönelimli öğrenme yalnızca bir yöntem değil, aynı zamanda öz algıda köklü bir dönüşümü temsil eder. Bu yaklaşım, kadınlara kendi gelişimlerini yönlendirebilecekleri, seçimler yapabilecekleri ve kendi gerçeklikleriyle hayallerine uygun hedefler belirleyebilecekleri mesajını verir. **MAYA projesi** kapsamında, bu ilke yalnızca teoride kalmadı; kadınların kontrolü ele almalarını, düşüncelerini ve amaçlı bir şekilde ilerlemelerini sağlayan uygulamalarla hayata geçirildi.

Portekiz’de, kişisel günlüklerin kullanımı öz-yönelimli öğrenmenin temel araçlarından biri hâline geldi. Bu günlükler sıradan defterler değil; kadınların düşüncelerini kaydettikleri, duygusal değişimlerini izledikleri ve kişisel niyetlerini belirledikleri **canlı belgeler**di. Her bir giriş, ister rol yapma egzersizindeki bir aydınlanma anı olsun, ister kaygı yönetiminde bir ilerleme, yolculuklarının bir adımını yansıtıyordu. Kolaylaştırıcılar, katılımcıların bu günlükleri düzenli olarak gözden geçirmelerini, kalıpları fark etmelerini ve gelişimlerini tanımalarını teşvik etti. Yazma, düşünme ve harekete geçme döngüsü, değişimin görünür bir anlatısını oluşturdu. Başlangıçta yeteneklerinden şüphe duyan kadınlar, yalnızca becerilerde değil, aynı zamanda özgüvende de ilerleme kaydettiklerinin somut kanıtlarını görmeye başladılar. Bir katılımcı günlüğünü şöyle tanımladı: “Kendimden daha güçlü olduğumu bana gösteren bir ayna.” Bu uygulama, mecazi ve gerçek anlamda kalemi onların eline vererek, öğrenme yolculuklarının sorumluluğunu almalarına ve kendilerini **etkin öğrenen bireyler** olarak yeniden tanımlamalarına olanak sağladı. (EK IV Ulusal Vaka Çalışmaları PT)

Avusturya’da, yansıtma çemberleri ve ilerleme portföyleri, öz değerlendirme ve planlamanın temel taşları oldu. Her haftanın sonunda katılımcılar destekleyici bir çemberde bir araya gelerek içgörülerini, zorluklarını ve başarılarını paylaştılar. Bu oturumlar bir değerlendirme değil; karşılıklı öğrenme süreciydi—her kadın hem kendisinden hem de akranlarından öğrendi. Portföyler bu uygulamayı tamamladı; belirlenen hedefler, kazanılan beceriler ve kişisel dönüm noktaları belgelenerek kaydedildi. Kadınlar portföylerine projelerinin fotoğraflarını, kolaylaştırıcı notlarını ve kendi yansımalarını eklediler. Bu çok yönlü kayıtlar hem bir motivasyon aracı hem de bir yol haritası işlevi gördü. Katılımcılar ne kadar yol kat ettiklerini ve nereye gitmek istediklerini görselleştirdiler. Geriye bakma ve ileriye dönük plan yapma eylemi, eleştirel düşünme, öz farkındalık ve yön duygusunu geliştirdi—geleneksel sistemler tarafından dışlanmış kişilerin yaşamlarında genellikle eksik olan nitelikler. Montessori’nin yapı içindeki özgürlük anlayışı burada canlı biçimde uygulandı: kadınlar odaklanacakları alanı seçtiler, ancak bu seçimler ilerlemeyi ve sorumluluğu destekleyen bir yapı içerisinde gerçekleşti. **(EK IV Ulusal Vaka Çalışmaları AT)**

İtalya’da, Kişisel Gelişim Planları (PDP) güçlenme sürecinin temel taşı oldu. Programın başında her kadın, bir kolaylaştırıcı ile kendi PDP’sini oluşturdu; bu planda istekleri, güçlü yönleri, gelişime açık alanları ve belirli hedefleri yer aldı—teknik bir beceriyi öğrenmek, iletişimi geliştirmek ya da girişimciliği keşfetmek gibi. Bu planlar durağan belgeler değildi; bire bir görüşmelerle düzenli olarak gözden geçirildi ve güncellendi. Kadınlar neleri başardıklarını, hangi zorluklarla karşılaştıklarını ve ne tür desteğe ihtiyaç duyduklarını yansıttılar. Bu süreklilik içeren diyalog, eğitimin kendilerine dayatılan bir şey değil, kendi elleriyle şekillendirdikleri bir süreç olduğunu pekiştirdi. PDP’ler, katılımcıların odaklanmalarına, gerektiğinde uyum sağlamalarına ve başarılarını kutlamalarına yardımcı oldu. Projeye yönsüz başlayan bir kadın, bu süreç sayesinde dijital medyaya ilgi duyduğunu ya da grup etkinliklerinde liderlik yeteneğini keşfedebildi. Gelişim planlarının kontrolünü ele alarak, katılımcılar kendilerini **NEET** olarak değil; **amaç ve irade sahibi öğrenen bireyler** olarak yeniden tanımladılar. **(EK IV Ulusal Vaka Çalışmaları IT)**

Türkiye’de, öğrenme günlükleri kişisel ve profesyonel yaşam arasında bir köprü işlevi gördü—özellikle eğitim ile bakım sorumluluklarını dengelemeye çalışan genç anneler için. Bu günlükler, kadınların oturumlar sırasında ne öğrendiklerini ve bu öğrenmenin günlük yaşamlarıyla nasıl kesiştiğini yansıttıkları alanlar oldu. Örneğin, finansal planlama üzerine bir oturum, ev bütçesini

yönetmeye dair yansımaları ya da ev tabanlı bir iş kurma hayallerini teşvik edebilirdi. Yazma aracılığıyla katılımcılar, anne, bakıcı ve öğrenen rolleri arasında bir çatışma olmadığını; aksine bu rollerin birbirini destekleyebileceğini fark ettiler. Kolaylaştırıcılar, sadece tamamlanan görevleri değil, aynı zamanda gelişim anlarını da kaydetmelerini teşvik etti—örneğin bir aile içi çatışmayı başarıyla çözmek ya da bir çocuğa yeni bir beceri öğretmek gibi. Bu bütüncül yansıtma, kişisel güçlenmenin mesleki gelişimden ayrı düşünülmemeyeceğini pekiştirdi. Aynı zamanda **öz yeterlik** duygusunu da güçlendirdi: kadınlar günlük yaşam deneyimlerinin değerini fark ettikçe, ev içindeki rollerinin ötesinde daha geniş olasılıkları da hayal etmeye başladılar. Günlükler böylece, öğrenmenin hayata entegre edilmesini sağlayan, Montessori'nin temel ilkelerinden biri olan bir araç hâline geldi. (EK IV Ulusal Vaka Çalışmaları TR)

Bölüm 4

Özet

Felsefeden Uygulamaya: Kadınlara Bulundukları Yerden Ulaşmak

Bu Bölümün Amacı

Montessori ilkelerinin, GYEOK'ler (Genç Yetişkin, Aktif Olmayan NEET Kadınlar) için kişisel ve mesleki gelişimi destekleyecek şekilde, gerçek dünya programlarına nasıl uyarlanabileceğini ve uygulanabileceğini pratik ve kapsayıcı stratejilerle göstermek.

Bağlama Uyum Sağlama Notları

İtalya:

Montessori yöntemleri yerel mikro-girişimcilik ve topluluk projelerine entegre edilmiştir.

Avusturya:

Akran mentörlüğü ve duygusal olarak güvenli ekip çalışmaları, göçmen geçmişe sahip kadınların özgüven kazanmalarına yardımcı olur.

Portekiz:

Hikâye anlatımı, kültürel ifade ve duygusal dayanıklılık, öğrenmenin temel bileşenleridir.

Türkiye:

Aile bütünleşmeli, duygusal öğrenme etkinlikleri kültürel normlara saygı gösterirken kapsayıcılığı teşvik eder.

4.1 Yetişkin Öğrenciler İçin Montessori'yi Uyumlamak

Programlar, özerklik ve esnekliğe saygı göstermelidir. **Kolaylaştırıcılık**—yani rehberlik—öğretimden daha önemlidir. Güvenli ve kültürel farkındalığa sahip ortamlar, kadınların kendi hızlarında keşfetmelerine, düşünmelerine ve gelişmelerine imkân tanır.

4.2 Mesleki Becerilerin Geliştirilmesi

Girişimcilik, iletişim ve bütçeleme gibi beceriler, her kadının yaşamına ve hedeflerine doğrudan bağlı, proje tabanlı ve uygulamalı etkinliklerle bütünleştirilir.

4.3 Sosyal Becerilerin Güçlendirilmesi

Montessori uygulamaları, duygusal düzenleme, empati ve iş birliğini destekler. Grup projeleri, yansıtma oturumları ve akran çemberleri, izolasyon yaşamış kadınlar arasında güveni yeniden inşa eder ve topluluk duygusu oluşturur.

Yansıtma Sorusu

 Öğrenme deneyimini yalnızca beceriler değil, aidiyet ve kimlik üzerine de kurmak için ne yapabilirsiniz?

Uygulayıcılar İçin Araç Kutusu

- **Kişisel Gelişim Planları (PDP'ler):** Kadınlar öğrenme hedeflerini birlikte belirler ve düzenli olarak gözden geçirirler.
- **Haftalık Yansıtma Çemberleri:** Duygusal durumların gözden geçirildiği, geri bildirim verilen ve ilerlemenin kutlandığı güvenli alanlar.
- **Rol Yapma ve Simülasyon:** Gerçek dünyaya hazırlık için deneyimsel tekrarlarla beceri kazanımı.
- **Günlük Tutma:** Günlük yansıtma yoluyla öz farkındalık ve öz-yeterlik geliştirilir.

Genç Yetişkin, Aktif Olmayan NEET Kadınlar (YAINW'ler) için Montessori'yi Uyarlamak

İtalya

Topluluk odaklı ve esnek öğrenme, pratik projeler ve mentorluk vurgusuyla.

Avusturya

Mesleki eğitim ve dijital alanlarda proje tabanlı ve iş birliğine dayalı yaklaşımlar.

Portekiz

Hikâye anlatımı ve esnek etkinliklerle kapsayıcı, duygusal olarak destekleyici ortamlar.

Türkiye

Kadınların yaşam gerçekliklerini yansıtan, topluluk temelli projeler ve kuşaklar arası öğrenme.

4. Montessori İlkelerinin Genç Yetişkin Aktif Olmayan NEET Kadınlar (GYEOK) İçin Uygulanması

“GYEOK'lar için Montessori öğretmekle ilgili değildir - bu, güveni yeniden inşa eden ve yolculuklarını onurlandıran esnek, saygılı ve gerçek yaşam öğrenimi yoluyla kadınları güçlendirmekle ilgilidir.”

4.1 Montessori'nin Yetişkin Öğrencilere Uyarlanması

Genç Yetişkin Aktif Olmayan NEET Kadınlar (GYEOK'lar) için anlamlı, insan merkezli öğrenme ortamlarının geliştirilmesine rehberlik etmek amacıyla, her bir katılımcı ülkede kapsamlı bir **literatür taraması** gerçekleştirilmiştir. Amaç, asırlardır **özerkliği, saygıyı ve uygulamalı öğrenmeyi** teşvik eden bir yaklaşım olan **Montessori Yönteminin**, geleneksel sistemlerde kendilerini görünmez hisseden kadınlara nasıl uyarlanabileceğini keşfetmektir.

Her ulusal inceleme, **temel Montessori ilkelerinin** GYEOK'ların (Genç Yetişkin, Aktif Olmayan NEET Kadınlar) gerçekliklerine uyarlanarak yalnızca beceri kazandırmakla kalmayıp, **öz değerlerini yeniden inşa etmeyi** ve gerçek **kapsayıcılığı** teşvik etmeyi nasıl mümkün kılabileceğine odaklandı. **Gençlik çalışanları** için Montessori ilkelerinin farklı **kültürel ve toplumsal bağlamlarda** nasıl uyarlandığını anlamak oldukça önemlidir. Bu, katı bir yöntemi uygulamakla ilgili değil; kadınların saygı duyulmuş, yetkin ve güçlenmiş hissettikleri alanlar yaratmak için **esnek bir felsefeyi** kullanmakla ilgilidir. İncelemeler aynı zamanda ister kişiselleştirilmiş öğrenme ister duygusal destek, isterse gerçek yaşamla kurulan bağlantılar yoluyla GYEOK'ların karşılaştığı engelleri ve Montessori yaklaşımının bu engelleri nasıl aşabileceğini de ele aldı. Bu içgörüler yalnızca akademik düzeyde değil; sahada her gün **eğitim ve güçlenmeyi** daha erişilebilir kılmak için çalışanlar için **pratik fikirler** sunmaktadır.

İtalya'da, Montessori'nin doğduğu ülkede, yapılan inceleme yöntemin **saygı ve özerklik** gibi değerlerinin, uzun süredir dışlanmış hisseden kadınlar için öğrenmeye nasıl yeniden anlam kazandırabileceğini ortaya koydu. İtalyan GYEOK'lar sıklıkla **aile sorumluluklarını** ekonomik belirsizlikle dengelerken, katı eğitim kursları onların ihtiyaçlarına karşılık verememektedir. Buna karşılık, literatür öğrenmenin esnek olması ve kadınların gerçek yaşamlarına dayanması gerektiğini önermektedir. İtalya'daki Montessori esinli yaklaşımlar; bütçeleme, bakım verme ya da

küçük işletmeler kurma gibi **topluluk temelli pratik projelere** odaklanır—bu süreçte kolaylaştırıcılar öğretmenden çok birer mentor gibi davranır. **Duygusal destek** ve **kişiselleştirilmiş öğrenme yolları** temel alınır, bu da kadınların kendi hızlarında yetenekleriyle yeniden bağ kurmalarını sağlar.

Avusturya'daki inceleme ise farklı bir bakış sundu; Montessori'nin ülkenin güçlü **mesleki eğitim** kültürüyle nasıl örtüştüğünü gösterdi. Burada proje tabanlı ekip çalışması ön plandadır. **Göçmen kökenli** olanlar da dahil olmak üzere birçok GYEOK için, akranlarıyla birlikte "yaparak öğrenme" fırsatı hem becerileri hem de özgüveni yeniden inşa etmeye yardımcı olur. Avusturya'daki uyarlamalar arasında **akran mentörlüğü**, **yansıtma çemberleri** ve kadınların aceleyle getirilmeden istikrarlı şekilde büyümeye teşvik edildiği **duygusal olarak güvenli ortamlar** yer alır. Öğrenme ortamları hem dijital hem fiziksel olarak yapılandırılır ve daima öğrenenin özerkliğini esas alır.

Portekiz'de, Montessori yetişkin eğitiminde yaygın olarak kullanılmasa da yapılan inceleme bu ilkelerin yükselen kapsayıcılık uygulamalarıyla nasıl örtüştüğünü ortaya koydu. Portekizli GYEOK'lar ciddi sosyo-ekonomik engellerle karşı karşıyadır ve çoğu resmi öğrenmeden kopmuş hisseder. Bu bağlamda literatür, **duygusal dayanıklılığın** ve **topluluk temelli desteğin** gücüne odaklandı. Konferanslar yerine, gençlik çalışanlarının öğrenmeyi daha anlamlı hâle getirmek için **hikâye anlatımı**, **rol yapma** ve **kültürel olarak hassas etkinlikler** kullanmaları önerildi. Esneklik esastır—oturumlar kadınların bakım sorumluluklarına göre uyarlanmalı ve ortam, onların kendilerini açmaları ve katılım göstermeleri için yeterince **güvenli** olmalıdır.

Türkiye'deki inceleme, özgün bir bakış açısı sundu. Montessori'yi özellikle muhafazakâr ya da mülteci topluluklardaki yetişkin kadınlara uygulamak henüz yeni olsa da büyük bir potansiyele sahiptir. Ailevi sorumluluklar, bu kadınların yaşamlarının her yönünü şekillendirir. İnceleme, bu gerçeklikleri dışlamayan, **içeren bir öğrenme yaklaşımına** ihtiyaç olduğunu vurguladı. **Kuşaklar arası yaklaşımlar**, yani annelerin çocuklarıyla birlikte öğrenmesi burada kilit rol oynar. Kolaylaştırıcılar, süreci yöneten öğretmenler değil; **güvenilir rehberler** olarak yer alır ve topluluk temelli projeler ile duygusal etkinlikler yoluyla kadınların kendilerini tekrar "öğrenen" bireyler olarak görmelerini sağlarlar. Programlar esnek zamanlamaya sahip olmalı ve içerikler, kadınların evde ve toplum içinde karşılaştıkları gerçek zorlukları yansıtmalıdır.

Bu dört ülkeden elde edilen veriler şunu açıkça ortaya koyuyor: Yetişkinler için Montessori uygulaması, çocuklara yönelik modeli kopyalamakla ilgili değildir. Bu yaklaşımın özü ve ruhu alınır ve **yeni bir toprağa ekilir**. Didaktik materyallerle dolu sınıflardan, **gerçek yaşam görevleriyle dolu alanlara** geçiş yapılır. Kolaylaştırıcılar, öncülük eden öğretmenler değil; öğrenenlerle birlikte yürüyen **yol arkadaşları** olur. **Duygusal güvenlik, kültürel saygı ve kişisel seçim** vazgeçilmezdir. Gençlik çalışanları için bu, her kadının yolculuğuna saygı gösteren ortamlar yaratmak anlamına gelir. İster ortak projelerle ister sessiz yansımalarla ister pratik becerilerle olsun, hedef aynıdır: **Kadınların kendi potansiyellerine yeniden inanmalarına yardımcı olmak**. Bu incelemeler bize Montessori'nin bir yöntemden fazlası olduğunu hatırlatıyor—**öğrenenleri onarılacak problemler değil, güçlendirilecek bireyler olarak görme biçimidir**.

4.2 Mesleki Becerilerin Geliştirilmesi

Yetişkinler için geleneksel mesleki eğitim yöntemleri -özellikle Genç Yetişkin, Aktif Olmayan NEET Kadınlar (GYEOK'ler) gibi dezavantajlı gruplar için- çoğunlukla katı müfredatlara, standartlaştırılmış değerlendirmelere ve öğretmen odaklı anlatıma dayanır. Bu yaklaşımlar genellikle teknik yeterliliklere dar bir şekilde odaklanır ve öğrencinin katılım, devamlılık ve başarı kapasitesini etkileyen duygusal ve sosyal faktörleri göz ardı eder. Dışlanmayı, erken okul terkini veya uzun süreli işsizlik deneyimlemiş birçok GYEOK için, bu tür geleneksel modeller ürkütücü, alakasız veya deneyimlerinden kopuk hissedilebilir. Buna karşılık Montessori yöntemi, bireysel yolculuklara saygı duyan, deneyimsel öğrenmeyi önceliklendiren ve içsel motivasyonu besleyen dönüştürücü bir alternatif sunar. Montessori tabanlı ortamlarda mesleki beceriler, ezberlenmesi gereken soyut bilgiler olarak değil; öğrencinin kişisel hedefleri ve günlük gerçeklikleriyle örtüşen **gerçek yaşam görevlerine entegre edilerek** kazandırılır. Girişimcilik, finansal okuryazarlık, iletişim ve problem çözme gibi beceriler izole şekilde öğretilmez; bunun yerine proje tabanlı öğrenme, akran iş birliği ve öz yönelimli keşifler yoluyla doğal biçimde ortaya çıkar. Geleneksel sistemler öğrencileri çoğunlukla pasif alıcılar olarak görürken, Montessori onları seçim yapabilen, yaratabilen ve yansıtabilen **etkin bireyler** olarak görür. Bu değişim, GYEOK'ların kendi mesleki gelişim süreçlerinde yeniden söz sahibi olmalarını sağlar. Ayrıca Montessori'nin duygusal güvenlik, topluluk oluşturma ve kişiselleştirilmiş

öğrenme temposuna verdiği önem, GYEOK'ların geleneksel ortamlarda başarılı olmalarını engelleyen bariyerlere doğrudan hitap eder.

Genç Yetişkin, Aktif Olmayan NEET Kadınlar (GYEOK'ler) için mesleki beceriler geliştirmek, yalnızca bir dizi yeterlilik edinmekten ibaret değildir; aynı zamanda özgüveni, iradeyi ve iş dünyasında bir yer edinme duygusunu geri kazanmaktır. Teori ağırlıklı geleneksel mesleki eğitimler, yaşam yolları onları resmî eğitim ve istihdamdan uzaklaştırmış olan bu kadınlara çoğunlukla ulaşamaz. Bunun yerine etkili olan, becerilerin izole şekilde değil, anlamlı görevlerin içine yerleştirildiği, gerçek yaşamla bağlantılı öğrenme ortamlarıdır. Deneyimsel öğrenmeye, öz yönetime ve bireysel tempoya saygıya dayanan Montessori yaklaşımı, kadınların bulunduğu yerden başlayarak büyümelerine olanak tanıyan **dinamik bir mesleki beceri geliştirme modeli** sunar. MAYA projesinin literatür taramaları ve ulusal vaka çalışmaları, bu ilkelerin nasıl somut uygulamalara dönüştüğünü göstermektedir.

İtalya'da, "*Kişiselleştirilmiş Öğrenme Yolları ile Güçlenme*" başlıklı vaka çalışması, GYEOK'ların mikro işletme projeleri yoluyla nasıl mesleki yeterlilikler geliştirdiğini ortaya koydu. Kadınlar el sanatları, turizm/hizmet sektörü veya dijital medya gibi alanlara odaklanmayı seçtiler ve kendi girişimlerini tasarlayıp yönettiler. Fiyatlandırma, markalaşma ve sosyal medya tanıtımı gibi görevleri üstlenerek girişimcilik becerilerini özerkliklerine saygı duyan bir ortamda edindiler. İtalyan literatür taraması "Sosyal Dahil Etme ve Mesleki Büyüme için Montessori İlkelerinin Uyarlanması" adlı çalışma, yerel ekonomilere dayalı topluluk projelerinin kadınların güçlenmesine en hızlı yolu sunduğunu vurguladı.

Avusturya'da, *Tirol Dijital Güçlenme Programı*, topluluk etkinliklerinin planlanmasını mesleki beceri geliştirme aracı olarak kullandı. Kadınlar gerçek dünya projelerinde iş birliği yaparak liderlik, müzakere ve zaman yönetimi gibi beceriler geliştirdiler. Avusturya literatür taraması "Montessori ve Androgoji: Yetişkin Mesleki Öğrenimi İçin Sinerjiler" başlıklı çalışma, bu tür proje tabanlı ekip çalışmalarının Montessori ilkeleriyle mükemmel uyum sağladığını ve öğrenenlere geleneksel sınıf baskılarından uzak bir ortam sunduğunu gösterdi.

Portekiz’de, *Topluluk Hikâye Anlatımı ve Rol Yapma Girişimi* yaratıcı bir yol izleyerek, sahte iş görüşmeleri ve iş birliğine dayalı hikâye anlatımı gibi simülasyon egzersizlerini kullandı. Bu yöntem, kadınların iletişim, kendini ifade etme ve eleştirel düşünme becerilerini güçlendirdi. Portekiz literatür taraması "Dahil Etme İçin Montessori: Yetişkin Öğreniminde Duygusal Güvenlik ve Beceri Gelişimi" başlıklı çalışma, kültürel olarak uygun ve duygusal açıdan güvenli ortamların, kadınların kişisel anlatılarını mesleki gelişime dönüştürmelerindeki önemini vurguladı.

Türkiye’de, *ev bütçeleme ve evde gelir elde etmeye yönelik atölyeler,* ev içi becerileri ekonomik güçlenme ile ilişkilendirdi. Nizip Toplum Öğrenme Merkezi’nden gelen vaka çalışması, kadınların genellikle bakım sorumluluklarıyla bağlantılı küçük projeler planlayıp yönettiklerini gösterdi ve böylece finansal okuryazarlık ve planlama becerileri kazandılar. Türkiye literatür taraması "Kadınlar İçin Toplum Temelli Montessori Öğrenmesi: Kültürel Olarak Uyarlanmış Bir Model" başlıklı çalışma, günlük görevlerin doğru bir çerçeveye sunulduğunda mesleki gelişim için meşru öğrenme alanlarına dönüşebileceğini vurguladı.

Tüm bu bağlamlarda Montessori yöntemi, uyarlanabilirliğini kanıtlamaktadır. **Sadece bilmek yerine yapmaya odaklanarak,** bu programlar GYEOK’ların yalnızca pazarlanabilir beceriler edinmelerine değil, iş gücüne geri dönmek için gerekli olan **öz güveni** geliştirmelerine de yardımcı olmaktadır. Girişimcilik, ekip projeleri ya da yaşam simülasyonları yoluyla olsun, ilke aynıdır: Mesleki gelişim, **uygulamalı, kişiselleştirilmiş ve öğrenenin gerçekliğine saygı duyan** bir öğrenme süreci içinde gelişir.

4.3 Sosyal Becerilerin Geliştirilmesi

GYEOK’ler için duygusal düzenleme, esneklik, empati ve işbirliği gibi sosyal becerilerin geliştirilmesi ikincil bir hedef değil, eğitim, istihdam ve toplumla yeniden etkileşim için bir temeldir. Bu kadınların çoğu uzun süreli izolasyon, marjinalleşme veya travma deneyimlemiş, bu da sosyal ortamlarda düşük özgüvene ve destekleyici ilişkiler kurmada zorluk yaşamalarına yol açmıştır. Geleneksel eğitim ve mesleki eğitim sistemleri ise çoğu zaman bu yönleri göz ardı ederek, ölçülebilir çıktılara—nitelikler veya iş yerleştirmeleri gibi—odaklanmakta, uzun vadeli kapsayıcılığı engelleyen kişilerarası ve duygusal bariyerleri ele almamaktadır. Buna karşılık, Montessori yöntemi, **duygusal ve sosyal gelişimin öğrenmeden ayrılamayacağını** kabul eder. Ulusal vaka çalışmaları ve literatür

taramaları boyunca, bu yaklaşımın kadınların güveni yeniden inşa edebileceği, empati pratiği yapabileceği ve kişilerarası becerilerini güçlendirebileceği güvenli ve saygılı ortamlar oluşturduğu gösterilmiştir.

Örneğin, **Portekiz Topluluk Hikâye Anlatımı ve Rol Yapma Girişimi**'nde (Ulusal Vaka Çalışması PT), kadınlar hikâye anlatımı çemberlerine ve duvar resmi projelerine katılmış, yargılamadan uzak bir alanda hayat deneyimlerini paylaşmışlardır. Bu etkinlikler, kadınların başkalarıyla bağ kurmalarını, kendi hikâyelerinin değerini görmelerini ve grup ortamlarında özgüven geliştirmelerini sağlamıştır. Benzer şekilde, **Avusturya Tirol Topluluk Etkinliği Projesi (Ulusal Vaka Çalışması AT)**, gerçek etkinliklerin ortak planlamasını kullanarak katılımcıların takım çalışması, çatışma çözümü ve liderlik becerilerini destekleyici ve rekabetsiz bir çerçevede pratiğe dökmelerine yardımcı olmuştur.

İtalya'dan gelen literatür ("**Montessori e Competenze Socio-Relazionali**") duygusal güvenliğin GYEOK'ler için kritik öneme sahip olduğunu vurgulamış ve akran desteği, farkındalık uygulamaları ve duygu kartları gibi sözel olmayan duygusal araçların standart uygulamalar hâline getirilmesi gerektiğini savunmuştur. Benzer şekilde, **Türkiye Nizip Öğrenme Merkezi**'ndeki (Ulusal Vaka Çalışması TR) uygulamalarda da akran hikâye anlatımı ve nefes egzersizleri, mülteci ve yerel kadınların duygusal gerilimlerini serbest bırakmalarına ve dayanışma oluşturmalarına yardımcı olmuştur.

Geleneksel yetişkin eğitimi ise duygusal dayanıklılığı veya iş birliğine dayalı öğrenmeyi nadiren önceliklendirir; öğrenenleri bireysel görevler ve değerlendirmeler içinde izole eder. Sosyal beceriler varsayılır, ancak nadiren beslenir. Buna karşılık, Montessori ortamları topluluk duygusunu aktif olarak geliştirir: **İş birliğine dayalı projeler, rehberli yansımalar ve ortak sorumluluk** her etkinliğe gömülüdür. Katı yapılar dayatmak yerine, Montessori kolaylaştırıcıları **dinler, gözlemler ve uyum sağlar**, öğrencilerin sosyal dinamikleri kendi hızlarında keşfetmelerine imkân tanır.

Bu insan merkezli model sayesinde, GYEOK'ler sadece daha etkili etkileşim kurmayı öğrenmekle kalmaz, aynı zamanda **kendilerine ve katkılarına değer vermeyi** de öğrenirler. Öğrenme alanlarını kapsayıcı topluluklara dönüştürerek, Montessori ilkeleri kadınların yalnızca istihdam

edilebilirliklerini değil, aynı zamanda **aidiyet** ve **öz değer** duygularını da güçlendirir—ki bu sonuçlar, geleneksel yöntemlerin çoğu zaman başaramadığı şeylerdir.

Bölüm 5

Özet

Sahada Montessori İlkelerini Uygulamak

Bu Bölümün Amacı

Gençlik çalışanlarını, GYEOK'ler (Genç Yetişkin, Aktif Olmayan NEET Kadınlar) için tasarlanan programlara Montessori ilkelerini entegre etmeleri konusunda uygulanabilir rehberlik ile donatmak; öğrenme ortamlarının kapsayıcı, saygılı ve öğrenen odaklı olmasını sağlamak.

Uygulamada Montessori

- **Hazırlanmış Ortamlar:** Duygusal güvenliği, seçimi ve gerçek dünya araçlarına erişimi teşvik eden alanlar.
- **Sınırlar İçinde Özgürlük:** Öğrenenlerin, destekleyici rehberlik eşliğinde kendi yolculuklarını şekillendirdiği yapılandırılmış özgürlük.
- **Gözlemci Olarak Kolaylaştırıcı:** Gençlik çalışanı, dinler, gözlemler ve öğrenenin ihtiyaçlarına göre uyum sağlar.
- **Öncelik Duygusal Güvenlik:** İyileşme ve güçlenme, herhangi bir beceri gelişimi veya iş hazırlığından önce gelir.
- **Hata Kontrolü:** Hatalar başarısızlık olarak değil, öğrenme fırsatları olarak görülür.

Saygı ve Özerklik

Saygı, sadece kibarlık değildir; onuru yeniden inşa etmek ve yaşanmış deneyimin değerini tanımaktır.

Özerklik varsayılmaz; güven, cesaretlendirme ve tutarlı destek yoluyla beslenir.

Ortam

Esnek oturma düzenleri, sakinleştirici görseller, kendi hızında kullanılabilecek kaynaklar, günlükler, dijital araçlar ve sohbet alanları ekleyin.

Ortam, öğrenene uyum sağlamalıdır—öğrenen ortama değil.

Pratik Araçlar

- **Öğrenme Anlaşmaları:** Niyetleri belirleyen ve bağlılığı teşvik eden resmî veya gayriresmî “sözleşmeler”.
- **Gözlem Kayıtları:** Öğrenenin davranışlarını, ilgi alanlarını ve katılım veya tereddüt anlarını izleme.
- **Ortak Tasarım Oturumları:** Katılımcıların oturum içeriğini ve sunumunu şekillendirmeye yardımcı olması.
- **Geri Bildirim Döngüleri:** Kolaylaştırıcılar ve öğrenenler arasında düzenli kontrol noktaları oluşturarak planların gerçek zamanlı olarak ayarlanması.

Yansıtma Sorusu

 Mevcut programlarınızda, rolünüzü 'öğretmen'den 'keşif kolaylaştırıcısına' nasıl dönüştürebilirsiniz

5. Gençlik Çalışanları için Kılavuz İlkeler

“GYEOK’ler için Montessori yaklaşımı, kadınlara bulundukları yerden—duygusal, sosyal ve pratik açıdan—ulaşarak, saygıya dayalı ve öz-yönelimli öğrenme yoluyla onurlarını ve iradelerini yeniden kazandırmaktır.”

5.1 Montessori İlkelerinin Uygulamaya Entegre Edilmesi

Dr. Maria Montessori tarafından geliştirilen Montessori Metodu, besleyici ve iyi yapılandırılmış bir ortama yerleştirildikleri takdirde her bireyin doğuştan gelen bir büyüme kapasitesine sahip olduğu inancına dayanmaktadır. Geleneksel olarak erken çocukluk eğitime uygulanmış olsa da, bu felsefenin temel ilkeleri, Genç Yetişkin, Aktif Olmayan NEET Kadınların (GYEOK’ler) yaşamlarına dikkatlice uyarlanarak derin bir geçerlilik göstermiştir. Montessori ilkelerini bu gruba uygulamak, hem fiziksel hem de psikolojik öğrenme ortamlarının bilinçli bir şekilde uyarlanmasını; kadınların özgün zorluklarını, yaşam deneyimlerini ve öğrenmeye hazır oluş durumlarını tanımayı gerektirir.

Montessori çerçevesinin merkezinde **Hazırlanmış Ortam** kavramı bulunur. Başlangıçta, bu kavram bağımsızlığı, düzeni ve hareket özgürlüğünü teşvik eden, kendi kendini düzeltmeye yönelik gelişimsel olarak uygun materyallerle özenle düzenlenmiş bir alanı ifade eder. Yetişkin öğrenciler, özellikle de GYEOK’ler için, hazırlanan ortam yalnızca fiziksel düzenlemeyle sınırlı kalmamalı; duygusal ve kültürel hassasiyeti de kapsamalıdır. Ortam, **karşılıklı, sakin ve saygılı** olmalı; didaktik çocuk materyalleri yerine iş başvurusu kaynakları, bütçeleme şablonları ve dijital cihazlar gibi gerçek dünya araçlarıyla donatılmalıdır. Bu ortamda, bireysel yansıtma alanları ile ortak çalışma alanları bir arada bulunmalı, böylece farklı duygusal ve öğrenme ihtiyaçlarına cevap verilmelidir.

Bir diğer temel ilke ise **Sınırlar İçinde Özgürlük** ilkesidir. Montessori sınıflarında, çocuklar yapılandırılmış ve saygılı bir çerçeve içinde etkinliklerini özgürce seçmeye teşvik edilir. GYEOK’ler için bu ilke, özerklik ve iradeyi yeniden inşa etmek açısından hayati önem taşır. Kadınlar, öğrenme yolları, projeler ve hedefler konusunda seçim yapmaya teşvik edilir; ancak bu seçimler, kontrol etmeden rehberlik sunan bir yapı içinde gerçekleştirilir. Bu denge, sorumluluğu besler ve kişisel ve mesleki gelişimleri üzerinde sahiplenme duygusunu güçlendirir. Öğrenme anlayışları veya kişisel

sözleşmeler bu özgürlük duygusunu resmileştirebilir ve öğrenenlerin desteklenmiş ama güçlendirilmiş hissetmelerini sağlar.

Montessori bağlamında **Eğitmenin Rolü**, geleneksel modellere kıyasla köklü bir şekilde farklıdır. Öğretmen, otoriter bir figür değil; yalnızca gerektiğinde yardım sunan, gözlemci ve rehber bir rol üstlenir ve öğrenenin deneyim yoluyla kendi kendini düzeltmesine ve büyümesine izin verir. GYEOK'ler için yapılan uyarlamada, gençlik çalışanları **kolaylaştırıcılar** veya **mentörler** rolünü üstlenir; sürekli gözlem yapar, yansıtıcı ve diyalojik geri bildirim sağlar ve öğrenenlerle kişiselleştirilmiş, empatik etkileşimler kurar. Resmî değerlendirmelerin yerini gözlemsel içgörüler ve bire bir tartışmalar alır ve öğrenme ilişkisi güven ve karşılıklı saygı temeline dayanır.

Montessori'nin **Duyarlılık Dönemleri** (Sensitive Periods) kavramı—çocukların belirli becerileri öğrenmeye özellikle açık oldukları dönemler—yetişkin eğitiminde de karşılık bulur. Her ne kadar yetişkinler aynı şekilde gelişimsel aşamalardan geçmeseler de, GYEOK'ler sıklıkla önemli yaşam geçişleri yaşarlar—bakım görevlerinden sonra, iş gücüne yeniden katılmaya çalışırken veya kişisel travmalardan sonra—ve bu dönemler öğrenmeye özellikle açık oldukları zamanlardır. Bu hazır oluş anlarını tanımak kritik önemdedir. Kolaylaştırıcılar, öğrenenlerin duygusal ve pratik durumlarına duyarlı olmalı ve bu artan öğrenme istekliliği dönemleriyle uyumlu fırsatlar sunmalıdır.

Montessori yönteminin merkezinde yer alan bir diğer kavram ise **Kendi Kendine Eğitimdir** (Autoeducation)—yani bireylerin çevreleriyle etkileşim yoluyla kendi kendilerini eğittikleri inancıdır. GYEOK'ler için bu ilke, **öz-yönelimli öğrenme planları**, **yansıtıcı günlükler** ve **hedef belirleme egzersizleri** yoluyla hayata geçirilir. Kolaylaştırıcılar, öğrenenlerin kendi ilerlemelerini takip etmelerini, deneyimlerini yansıtmalarını ve hedeflerini buna göre ayarlamalarını teşvik ederek sürekli bir irade ve öz-yeterlik duygusu geliştirmelerine yardımcı olur.

Montessori'nin en yenilikçi katkılarından biri olan **Hata Kontrolü** (Control of Error) kavramı da burada uygulanır. Geleneksel Montessori materyallerinde hata kontrolü, öğrenenin kendi hatasını tanıyıp düzeltmesini sağlamak üzere doğrudan materyalin içine yerleştirilmiştir. Yetişkinlerde ve gerçek dünya öğrenme bağlamlarında, bu kavram doğal geri bildirim döngülerine çevrilir—örneğin, sonuçları hata veya eksikleri kendiliğinden gösteren bütçeleme egzersizleri ya da

proje bazlı çalışmalar gibi. Burada vurgu, yaparak öğrenme üzerinedir; hatalar başarısızlık olarak değil, **değerli öğrenme verileri** olarak görülür.

GYEOK'lerin karmaşık gerçeklikleriyle Montessori ilkelerini uyumlu hâle getirmek için, Montessori pedagojisinin derin teorik temellerini keşfetmek ve bunları sosyal ve ekonomik dışlanmayla mücadele eden yetişkin öğrencileri destekleyecek şekilde yeniden yorumlamak gerekir. Çocuklardan farklı olarak, GYEOK'ler öğrenme ortamlarına, yapısal eşitsizlikler, kesintiye uğramış eğitimler, duygusal travmalar ve azalmış öz-yeterlik duygusuyla şekillenmiş yaşam deneyimleriyle gelirler. Bu gerçeklikler, yalnızca yöntemsel değişiklikleri değil, yetişkin gelişimi, özerklik ve sosyal yeniden bütünleşme felsefesine dayanan temel kavramsal uyarlamaları da zorunlu kılar.

Öğrenene Saygı: Ahlaki Bir Zorunluluk Olarak

Montessori felsefesinin kalbinde, öğrenene yönelik derin bir saygı yatar—öğreneni yalnızca bilgi alıcısı olarak değil, doğuştan gelen onur, irade ve potansiyele sahip bir varlık olarak görür. Montessori'nin vizyonu başlangıçta çocuklar için geliştirilmiş olsa da, bu ilke GYEOK'ler bağlamında daha da yoğun bir etik boyut kazanır. Bu kadınlar sıklıkla sistematik marjinalleşme yaşamış; sesleri duyulmamış ve seçimleri kısıtlanmıştır. Bu bağlamda saygı, bireysel tercihleri kabul etmekten öte, yaşanmış tarihî ve sosyal adaletsizlikleri tanımayı gerektirir. Bu, pasif bir hoşgörü değil; **aktif ve onarıcı bir saygıdır**—eğitmenlerin rollerini yalnızca tarafsız kolaylaştırıcılar olarak değil, iyileştirme ve güçlendirme sürecinde **etik aktörler** olarak üstlenmelerini gerektirir.

Bağlam İçinde Özerklik: Seçim Yoluyla Kendini Yeniden İnşa Etmek

Montessori, özerkliği çocuklardaki doğal bir dürtü olarak vurgulamıştı; ancak GYEOK'ler için özerklik, **yeniden inşa edilmesi gereken bir kapasite** olarak görülmelidir. Bu kadınlar, anlamlı seçimler yapma fırsatlarından sistematik olarak mahrum bırakılmış olabilirler; dolayısıyla özerklik yetisi varsayılmaz—güven ve destekleyici yapı aracılığıyla yeniden inşa edilmelidir. Geleneksel Montessori ortamı, belirli bir düzeyde öz-yönelimli olmayı varsayar; oysa GYEOK'ler için başlangıçtaki bağımlılık veya edilgenlik, kişisel bir eksiklik değil, dışlanmanın bir sonucudur. Bu nedenle, özgürlük hem öğrenme sürecinin aracı hem de hedefi olarak kavranmalıdır. Gerçek özerklik, izolasyon içinde değil; kolaylaştırıcılar ve akranlarla **ilişkisel etkileşim** yoluyla ve öğrenenin dünyasını şekillendirme hakkının tanındığı **sosyal adil bir ortam** içinde ortaya çıkar.

Sosyal Alan Olarak Hazırlanmış Ortam

Montessori eğitiminde hazırlanan ortam, çocuğun gelişimsel ihtiyaçlarını karşılamak üzere düzenlenir; düzen, estetik ve odaklanmayı ve bağımsızlığı teşvik eden materyallere erişim sağlar. **GYEOK'ler** için ise hazırlanan ortam, yalnızca fiziksel sınırların ötesine geçmeli ve sınıf, kültürel kimlik kesişimselliğinin farkında olan, sosyal olarak duyarlı bir alan hâline gelmelidir. Yetişkin öğrencinin ortamı diyalojik olmalıdır; yalnızca materyallerle değil, fikirler, değerler ve kolektif anlatılarla da etkileşimi mümkün kılmalıdır. Bu alan, yetişkinin sosyal kimliğini ve daha önce edinmiş olduğu—ister resmî ister marjinalleşmiş bağlamlardan gelen—bilgiyi onaylamalıdır. Bu anlamda hazırlanan ortam, **eleştirel pedagojinin** bir alanı hâline gelir; burada öğrenen, yalnızca ortama uyum sağlamaya davet edilmez, aynı zamanda ortamı **birlikte yaratmaya**, daha önce kendisini dışlayan normlara meydan okumaya ve onları yeniden şekillendirmeye de teşvik edilir.

Deneyimsel Öğrenmenin Pratik Olarak Anlaşılması

Montessori'nin deneyimsel öğrenmeye verdiği önem, geçmiş deneyimleri daha çok güçsüzlük ya da hayatta kalma mücadelesi ile şekillenmiş yetişkinler için uygulandığında yeni bir anlam kazanır. GYEOK'ler için, deneyimsel öğrenme, Freire'ci anlamda bir **praxis**—yani eylem ve düşünmenin birleşerek gerçekliği dönüştürdüğü bir süreç—hâline gelmelidir. Uygulamalı etkinlikler, yalnızca beceri edinmenin bir aracı değil; öğrenenin sosyal koşullarını aktif şekilde yorumladığı ve etkilediği bir **irade yeniden kazanma** biçimi olmalıdır. Bu, öğrenme süreciyle eleştirel bir şekilde etkileşim kurulmasını gerektirir; öğrenen yalnızca bir görevi nasıl yapacağını öğrenmekle kalmaz, bu görevlerin yaşamı ve hedefleri bağlamında neden önemli olduğunu da sorgular. Bu nedenle Montessori'nin “yaparak öğrenme” ilkesi, bir **dönüştürücü pratiğe** genişletilir; öğrenen yalnızca uyum sağlamakla kalmaz, aynı zamanda yeni bir **sosyal kimlik** de aktif şekilde inşa eder.

Bilişin Temeli Olarak Duygusal Güvenlik

Montessori çocuklar için duygusal güvenliğin önemini kabul etmiştir; ancak GYEOK'ler için duygusal güvenlik sadece destekleyici bir koşul değil, **anlamli bilişsel katılımın ön koşuludur**. Bu kadınların taşıdığı duygusal yaralar—ister eğitimsel başarısızlık, ister şiddet, isterse sosyo-ekonomik marjinalleşmeden kaynaklansın—göz ardı edilemez. Öğrenme ortamı, korku, utanç ve şüphenin yalnızca tanındığı değil, aynı zamanda öğrenme sürecine entegre edildiği bir **duygusal kapsayıcılık**

sağlamalıdır. Burada duygusal güvenlik, **terapötik bir boyut** içerir; kolaylaştırıcılar yalnızca pedagojik becerilere değil, aynı zamanda empatik bir duyarlılığa da sahip olmalıdır. Bu yaklaşım, eğitmenin rolünü bir **duygusal ortak düzenleyici** olarak yeniden konumlandırır; öğrencilerin duygusal dünyalarında yol almalarına yardımcı olur, böylece bilişsel ve sosyal öğrenmenin gerçekleşebilmesini sağlar. Bu çerçevede duygusal dayanıklılık, yalnızca ek bir unsur değil; **öğrenme yolculuğunun ayrılmaz bir parçası** olarak geliştirilir ve Montessori'nin "bütün insanı besleme" idealine tam uyum sağlar.

Hata Kontrolü ve Yetişkin Yansıtıcılığı

Geleneksel Montessori materyalleri, kendi kendini düzeltmeyi mümkün kılarak bağımsızlığı ve eleştirel düşünmeyi teşvik eder. Yetişkinler, özellikle de GYEOK'ler için, **hata kontrolü kavramı, öz-yansıtma pratiği** hâline evrilmelidir. Yetişkin öğrenciler, yalnızca görevlerin mekanik yönlerini değil, aynı zamanda bu görevlerin daha geniş anlamlarını da kavrayabilmek için kendi öğrenme ve yaşam deneyimlerini eleştirel bir şekilde değerlendirme becerileri geliştirmelidir. **Yansıtıcılık**, bireyin kendi düşünme ve eylem kalıplarını fark etmesini ve yeni içgörüler ışığında bunları ayarlama kapasitesini geliştirmesini içerir. Bu, yetişkinlerin yalnızca hatalarını düzeltmelerini değil; bu hataları **büyüme anlatısının** bir parçası olarak yorumlamalarını sağlar. Kolaylaştırıcılar, öğrencileri bu yansıtıcı sürece yönlendirmeli ve hataların geri çekilme veya vazgeçme sebepleri değil, **derin öğrenme fırsatları** hâline gelmesini sağlamalıdır.

5.2 Kişiyi Özel Programların Geliştirilmesi

GYEOK'lerin kendine özgü zorluklarını ele alan programlar nasıl tasarlanır?

GYEOK'ler için Montessori ilkelerini uygulamaya yönelik daha geniş ve temel yetkinlikler

Montessori ilkelerinin GYEOK'ler için nasıl uygulanacağına dair gençlik çalışanları için müfredat

Genç Yetişkin, Aktif Olmayan NEET Kadınlar (GYEOK'ler) için etkili eğitim programları tasarlamak, mevcut gençlik çalışması yaklaşımlarını basitçe uyarlamaktan çok daha fazlasını gerektirir. Bu kadınlar, sosyo-ekonomik zorluklar, kesintiye uğramış eğitim süreçleri ve sosyal izolasyon gibi derin köklere sahip bariyerlerle karşı karşıyadır ve bu engeller, sıradan çözümlerle

aşılabilir. Bu özgün zorlukları ele alan programlar; güven, özerklik ve anlam duygusunu teşvik etmeli ve öğrenmenin hem kişisel hem de sosyal bir dönüşüm sürecine dönüştüğü esnek, saygılı ortamlar sağlamalıdır. Bu vizyonu gerçekleştirmek için gençlik çalışanlarının Yetişkin öğreniminde Montessori ilkelerinin uygulanmasına doğrudan bağlı olan temel yeterlilikler ve GYEOK'lerin yaşadığı karmaşık sosyal, kültürel ve kurumsal alanlarda etkili bir şekilde çalışabilmelerini sağlayan daha geniş yeterlilikleri içeren iki tür yeterlilik setine sahip olması gerekir. **Temel yeterlilikler**, gençlik çalışanlarının GYEOK'lerle günlük etkileşimlerinde Montessori esinli uygulamaları hayata geçirebilmeleri için gereken temel beceri ve tutumları kapsar. Bu yeterlilikler; öğrenen merkezli, duygusal olarak güvenli ve deneyimsel öğrenme ortamları yaratmayı ve kadınların öğrenme süreçleri ile kişisel gelişimleri üzerinde yeniden irade kazanmalarını desteklemeyi hedefler. Buna karşılık, **daha geniş yeterlilikler**, gençlik çalışanlarının daha geniş bağlamlarla etkili bir şekilde etkileşim kurmalarını sağlar—kültürel normların, politika ortamlarının, dijital araçların ve sistematik eşitsizliklerin çalışmalarını nasıl etkilediğini tanımayı kapsar. Bu yeterlilikler, öğrenme ortamının ötesinde, programların yapısal düzeyde sürdürülebilirliğini, geçerliliğini ve kapsayıcılığını destekler. Her iki yeterlilik seti de kritik öneme sahiptir: **Montessori ile ilgili temel beceriler** olmadan, gençlik çalışanları saygıya dayalı, bireyselleştirilmiş ve deneyimsel öğrenme vaadini gerçekleştiremezler. **Daha geniş yeterlilikler** olmadan ise, kültürel açıdan duyarsız, esnek olmayan veya GYEOK'leri etkileyen gerçek dünya sistemlerinden kopuk programlar tasarlama riski taşırlar.

Broader Competencies

Broader Competencies

GYEOK'ler için tasarlanan programlar beceri öğretmekten daha fazlasını yapmalı; temsiliyeti, saygınlığı ve umudu yeniden tesis etmelidir. Gençlik çalışanları bu dönüştürücü çalışmanın merkezinde yer almaktadır.

Bölüm 6

Özet

📌 Ülkeler ve Bağlamlar Arasında Neler Öğrendik

🎯 Bu Bölümün Amacı

Ortak ülkelerde yürütülen araştırmalar, uygulamalar ve GYEOK'lerle doğrudan etkileşimler yoluyla elde edilen en önemli öğrenimleri özetlemek.

🔍 Temel İçgörüler

- ✨ **Bağlam Önemlidir:** Programlar yerel kültürel normlara ve sosyo-ekonomik koşullara uyarlanmalıdır.
- 🧠 **Duygusal Hazırlık Temeldir:** Mesleki beceriler geliştirilemeden önce duygusal güvenlik sağlanmalıdır.
- 🔄 **Esneklik Terk Oranlarını Azaltır:** Modüler tasarım ve uyarlanabilir zaman çizelgeleri sürekli katılımı destekler.
- 👥 **Akran Ağları Güçlüdür:** Destek grupları ve kolektif öğrenme, motivasyonu artırır ve izolasyonu azaltır.
- 🌱 **Gelişim Bütünsel Olmalıdır:** En başarılı programlar kişisel gelişim, sosyal yeniden bağlanma ve mesleki becerileri bir arada sunar.

💡 Yansıtma Sorusu

👉 Mevcut programlarınız öğrenenin yaşamına uyum sağlamak üzere mi tasarlandı—yoksa öğrenenin programa uyum sağlaması mı bekleniyor?

🧰 Uygulayıcılar İçin Araç Kutusu

- **Topluluk Haritalama:** Akran öğrenimi ve katılımı güçlendirebilecek yerel kanaat önderlerini, grupları veya kaynakları belirleyin.
- **Hazırlık Kontrol Listesi:** Bir programa başlamadan önce duygusal, lojistik ve sosyal hazırlığı değerlendirmek için hızlı bir araç.
- **Esneklik Planları:** Farklı zaman dilimleri, hızlandırılmış/rahat tempolu ve çevrim içi/çevrim dışı formatlarda oturum seçenekleri oluşturun.

Öğrendiğimiz Dersler

Bağlama Duyarlılık

- › Programlar yerel kültür ve koşullara uyarlanmalıdır.

Duygusal Hazırlık

Güvenli ortamlar sağlanmadan beceri gelişimi olmaz.

Programda Esneklik

- › Esnek tasarım devamlılığı artırır, terk oranını azaltır.

6. Anahtar Bulgular

“Bu el kitabının arkasındaki araştırma, GYEOK'lerin güçlendirilmesinin, kişisel gelişimi mesleki gelişimle harmanlayan ve akran desteği yoluyla toplumu teşvik eden duygusal olarak güvenli, esnek ve kültürel olarak duyarlı öğrenme ortamları gerektirdiğini ortaya koymaktadır.”

İtalya, Avusturya, Portekiz ve Türkiye'de yapılan karşılaştırmalı araştırmalara dayanan bu el kitabının geliştirilme süreci, hem Genç Yetişkin Aktif Olmayan NEET Kadınların (GYEOK) karşı karşıya olduğu sistemsel zorluklara hem de bu zorlukları ele almak için öğrenci merkezli metodolojilerin potansiyeline ilişkin önemli içgörüler sağlamıştır. Çıkarılan başlıca ders, bağlamsal duyarlılığın gerekliliğidir. Literatür incelemeleri tutarlı bir şekilde eğitim müdahalelerinin evrensel olarak uygulanamayacağını göstermiştir; bunun yerine kültürel normlar, sosyo-ekonomik koşullar ve beklentiler öğrenme ortamlarının nasıl tasarlanması gerektiğini temelden şekillendirmektedir. Örneğin, Türkiye'de aile ve toplumu bütünleştiren yaklaşımlar başarılı olurken, Avusturya'da mesleki ortamlarda yapılandırılmış özerklik daha kolay benimsenmektedir.

Araştırmadan elde edilen bir diğer önemli sonuç da duygusal hazırlığın öğrenmenin ön koşulu olarak önemidir. Tüm ulusal bağlamlarda, GYEOK'ler, önceki olumsuz eğitim deneyimleri veya sosyal dışlanma ile şekillenen resmi kurumlara karşı derin bir güvensizlik duyduklarını ifade etmişlerdir. Vaka çalışmaları, herhangi bir mesleki becerinin anlamlı bir şekilde geliştirilmesinden önce, programların kadınların öz değerlerini yeniden inşa edebilecekleri psikolojik olarak güvenli ortamlar yaratmaya yatırım yapması gerektiğini ortaya koymuştur. Duygusal dayanıklılık sadece tamamlayıcı bir hedef değil, temel bir adımdır.

Ayrıca araştırma, **program tasarımında esnekliğin** çok önemli olduğunu vurgulamıştır. Doğrusal, katılım ağırlıklı kurslar genellikle bakıcılık, sağlık sorunları veya finansal istikrarsızlığın öngörülemeyen talepleri nedeniyle ayrılmaya yol açmaktadır. Uyarlanabilir zaman çizelgeleri ve birden fazla giriş noktası olan modüler öğrenme, sürekli katılımı desteklemede çok daha etkili olmuştur. Bu durum özellikle esnekliğin düşük okulu bırakma oranlarıyla doğrudan ilişkili olduğu Portekiz ve İtalya vaka çalışmalarında açıkça görülmüştür.

Gözlemlenen en güçlü sonuçlardan biri, **akran ağlarının değeri** oldu. Hem literatürde hem de saha çalışmalarında, akran destek gruplarının oluşumu bir **değişim katalizörü** olarak öne çıktı. Benzer durumları yaşayan diğer kadınlarla deneyimlerini, zorluklarını ve başarılarını paylaşabilen

kadınlar, daha yüksek motivasyon ve daha güçlü bir aidiyet duygusu gösterdi. Öğrenme artık yalnızca bireysel bir mücadele olmaktan çıktı; kişisel gelişimi ve sosyal uyumu güçlendiren **kolektif bir yolculuğa** dönüştü.

Son ve kritik bir ders ise, **kişisel gelişim ile istihdam edilebilirlik hedefleri arasındaki entegrasyonun zorunluluğudur**. Yalnızca mesleki çıktılara odaklanan programlar, kimlik, özgüven ve kapasite arasındaki karmaşık ilişkiyi çoğu zaman göz ardı etti. En umut verici modeller, teknik eğitimin yanında **sosyal beceriler, duygusal okuryazarlık** ve **kişisel iradeyi** de içeren modellerdi. Araştırmalar, mesleki gelişimin kişisel dönüşümden ayrı düşünülemeyeceğini doğruladı. Kendini ifade etme, yaratıcılık ve yansıtma için alan tanıyan müdahalelerde, katılımcılar anlamlı yaşam hedeflerini dile getirme ve bunların peşinden gitme olasılığı açısından çok daha başarılı oldular.

Sonuç olarak, bu araştırma aşamasının çıktıları şunu açıkça ortaya koymaktadır: **GYEOK'lerin ihtiyaçlarını karşılamak yalnızca eğitime erişim sağlamakla sınırlı değildir**; öğrenme mekânlarının birer **iyileşme, güçlenme ve topluluk oluşturma alanı** olarak yeniden tanımlanmasını gerektirir. Elde edilen dersler, gelecekteki uygulamalara yönelik bir yol haritası sunmaktadır: **bağlamsal uyarlanabilirlik, duygusal önceliklendirme, yapısal esneklik, akran temelli güçlenme ve bütünsel entegrasyon**, bu sıklıkla göz ardı edilen grup için etkili ve kapsayıcı programların temel taşlarıdır.

Bölüm 7

Özet

Montessori'yi Uygulamayla Hayata Geçirmek

Bu Bölümün Amacı

Montessori değerleriyle uyumlu, etkileşimli araçlar ve kaynaklardan oluşan seçilmiş bir set sunarak, uygulayıcıların öğrenen odaklı, deneyimsel ve duygusal olarak güvenli ortamlar yaratmalarını desteklemek.

Neden Araçlar Önemlidir

Kuramsal bilgi, uygulamayla birleştğinde dönüştürücü hale gelir. Bu araçlar hem gençlik çalışanlarını hem de GYEOK'leri güçlendirmek için tasarlanmıştır; özerklik, yaratıcılık ve kişisel gelişimi teşvik eder. Montessori'nin "öğrenmenin aktif, yansıtıcı ve gerçek dünya temelli olması" yönündeki inancını yansıtırlar.

Öne Çıkan Araçlar

1. Kişisel Hedef Haritası

Kadınların yaşam hedeflerini ifade etmelerine, güçlü yönlerini tanımlamalarına ve ilerlemelerini görselleştirmelerine yardımcı olan görsel ve yaratıcı bir egzersiz.

→ **Malzemeler:** Poster kâğıdı, dergiler, renkli kalem, yapıştırıcı.

→ **Kullanım:** Programa başlarken ya da aylık kontrol ritüeli olarak uygulanabilir.

2. Haftalık Yansıtma Çemberleri

Duygusal işleme, hikâye paylaşımı ve grup desteği için güvenli alanlar.

→ **Kullanım:** Haftanın kapanış etkinliği ya da akran liderliğinde topluluk oluşturma süreci.

3. Güçlü Yönler ve Hayaller Formu

Kadınların iç kaynaklarını, tutkularını ve geleceğe dair vizyonlarını ifade etmelerine ve düşünmelerine yardımcı olur.

→ **Kullanım:** Kişisel Gelişim Planı (PDP) oluşturma ya da kariyer rehberliği sırasında.

4. Öğrenme Günlükleri

Katılımcılar her oturum sonrası ne öğrendiklerini, ne hissettiklerini ve ne hayal ettiklerini yazarlar.

→ **Kullanım:** Günlük veya haftalık. "Beni en çok zorlayan neydi?" veya "En çok neyi sevdim?" gibi yönlendirici sorular eklenebilir.

5. Rol Yapma ve Gerçek Yaşam Simülasyonları

İş görüşmelerinden müşteri iletişimlerine kadar, güvenli alanlarda gerçek dünya hazırlığını

geliştirir.

→ **Kullanım:** İletişim veya girişimcilik modülleriyle entegre edilebilir.

6. **Kimlik Duvarları ve Topluluk Duvar Resimleri**

Sanat yoluyla kolektif hikâye anlatımı; her kadın kendi yolculuğundan semboller veya mesajlar ekler.

→ **Kullanım:** Güven oluşturma sürecinin başında veya proje sunumu etkinliği olarak.

7.Araçlar ve Kaynaklar

“GYEOK’leri kendi kendine yönlendirilen, anlamlı öğrenme yoluyla güçlendirmek için el kitabı, destekleyici, yaratıcı ortamlarda özerkliği, düşünmeyi ve gerçek dünya katılımını teşvik eden Kişisel Hedef Haritalama gibi pratik Montessori’den ilham alan araçlar sunar.”

Genç Yetişkin, Aktif Olmayan NEET Kadınları (GYEOK’ler) etkili bir şekilde desteklemek için, teorik çerçevelerin ötesine geçmek ve gençlik çalışanlarına Montessori ilkelerini hayata geçiren pratik ve etkileşimli araçlar sunmak gereklidir. Burada sunulan etkileşimli araçlar, Montessori’nin temel değerleri olan **özerklik, deneyimsel öğrenme, duygusal güvenlik ve bireysel gelişime saygı** ile uyumlu olacak şekilde özel olarak seçilmiş ve tasarlanmıştır. Her bir araç, **etkin katılımı, kişisel yansıtmayı ve iş birliğine dayalı öğrenmeyi** teşvik eder. Bu yönleriyle, eğitim yolculukları sıklıkla dışlanma, kesintiye uğramış öğrenim ve düşük öz güvenle şekillenmiş olan **GYEOK’ler** için son derece uygundur. Bu araçların seçimi, GYEOK’lerin karşılaştığı zorluklara dair derin bir anlayışa ve bu el kitabının temelini oluşturan ulusal vaka çalışmaları ile kapsamlı literatür taramasından elde edilen içgörülere dayanmaktadır. Bu araçlar yalnızca birer egzersiz değil; **öğrenenleri kişisel ve mesleki gelişimleriyle anlamlı biçimde etkileşime davet eden, özenle tasarlanmış deneyimlerdir**. Etkileşimi, yaratıcılığı ve akran desteğini önceliklendiren bu araçlar, Montessori’nin “öğrenmenin en etkili hâlinin, bireyin kendi yönlendirmesiyle ve gerçek dünya bağlamlarında gerçekleştiği” inancını yansıtır. **Etkileşimli öğrenme** bir yandan öğrenme sürecini görünür, somut ve kişisel hâle getirerek öğreneni güçlendirir, diğer yandan gençlik çalışanlarının yönlendirici değil kolaylaştırıcı olmalarını sağlar böylece **çift yönlü bir işlev görür**. Böylece GYEOK’ler kendi gelişimlerinin kontrolünü yeniden kazanır. İster kişisel hedeflerin haritalandırılması ister gerçek dünya projelerinin simülasyonu, ister akran mentörlüğü çemberlerine katılım olsun, her etkinlik bir **keşif ve araştırma alanı** sunar—bu da dayanıklılık geliştirmek ve uzun vadeli katılımı sağlamak için kritik öneme sahiptir.

Araçlar Listesi

1. Kişisel Hedef Haritalandırması: Görsel Keşif Yoluyla Öz-Yönelim Güçlendirme

Kişisel Hedef Haritalandırması, Genç Yetişkin, Aktif Olmayan NEET Kadınların (GYEOK’ler) öz-yönelim, kişisel irade ve hedef belirleme becerilerini geliştirmelerini desteklemek amacıyla tasarlanmış dinamik ve yansıtıcı bir egzersizdir. Montessori'nin her öğrenenin bireysel yolculuğuna

duyulan derin saygı ve özerkliği teşvik etme ilkesine dayanan bu araç, katılımcıları kişisel ve mesleki hedeflerini yaratıcı ve destekleyici bir ortamda görsel olarak keşfetmeye ve ifade etmeye davet eder. Bu yöntem, öz-tempo ve deneyimsel öğrenmeye verdiği önemle Montessori yaklaşımıyla doğrudan uyumludur. GYEOK'lere yaşanmış deneyimlerini onurlandıran, aynı zamanda büyüme için somut ve gelişen bir yol haritası sunan yapılandırılmış fakat esnek bir çerçeve sağlar. Dışarıdan hedefler dayatmak yerine, bu egzersiz katılımcıların içten keşif yaparak güçlü yönlerini gerçekçi ve anlamlı hedeflerle ilişkilendirmelerini teşvik eder; bunu rehberli yansıtma, yaratıcı ifade ve iş birliğine dayalı katılım yoluyla gerçekleştirir.

Montessori Bağlantısı

Montessori eğitimi, bireylerin düşünceli bir şekilde hazırlanmış bir ortamda keşfetme özgürlüğü verildiğinde öğrenmenin doğal olarak ortaya çıktığı inancına dayanır. Kişisel Hedef Haritalandırması, bu felsefeyi yapısında ve amacında yansıtır. Her kadının kendi yaşam bağlamına dayalı olarak hedeflerini tanımlamasına olanak tanıyarak bireyselliğe saygı gösterir; katılımcıların kendileri için neyin önemli olduğuna ve nasıl ilerlemek istediklerine karar vermelerine imkân tanıyarak içsel motivasyonu teşvik eder. Görsel ve etkileşimli öğelerle zenginleştirilmiş hazırlanmış ortam, kişisel ve derin yollarla kendini ifade etmeye olanak tanıyan güvenli ve teşvik edici bir keşif alanı oluşturur. Bu süreç, soyut hayalleri somut ve uygulanabilir adımlara dönüştürür ve her öğrenenin kendi yolunu şekillendirme gücüne sahip olduğu fikrini pekiştirir.

Aracın Kullanımı

Egzersiz, katılımcıların değerlerini, geçmiş başarılarını ve mevcut zorluklarını keşfetmeye teşvik edildiği paylaşımlı bir yansıtma ile başlar. Bu, yansıtıcı bir ton oluşturur ve grup içinde güven inşa eder. Her kadın daha sonra, yeteneklerini, arzularını ve karşılaştığı engelleri değerlendirmek için **Güçlü Yönler ve Hayaller Çalışma Sayfası** kullanarak öz-keşif aşamasına geçer. Bu içgörüler, görsel haritanın temelini oluşturur. Büyük boy kâğıtlar, işaretleyiciler ve kolaj malzemeleri kullanılarak üç bağlantılı bölümden oluşan bir harita oluşturulur. Ortada **“Şimdiki Ben”**, mevcut kendiliği temsil eder. Solda **“Kısa Vadeli Hedefler”**, önümüzdeki birkaç ay için atılması gereken adımları gösterir. Sağda **“Uzun Vadeli Hedefler”**, bir ila iki yıl içinde ulaşılmak istenen vizyonu resmeder. Çizimler,

semboller ve sözcükler aracılığıyla kişisel bir yolculuk çizilir; mevcut güçlü yönler gelecekteki hedeflere bağlanır. **Akran geri bildirim oturumları** sırasında süreç daha da etkileşimli hale gelir: Küçük gruplar hâlinde, kadınlar hedef haritalarını sunar; akranlarından cesaret verici geribildirim, yapıcı öneriler ve paylaşılan deneyimler alırlar. Güçlü yönler, belirsizlikler ve destek ihtiyaçlarını vurgulamak için renk kodlu çıkartmalar kullanılır, böylece geribildirim görünür ve anlamlı hale gelir. Bu harita statik değildir; katılımcıyla birlikte evrilir, düzenli olarak gözden geçirilir, ilerlemeler izlenir ve hedefler yeniden tanımlanır. Tamamlanan adımlar için yıldızlar veya önemli kilometre taşları için kalpler eklenerek her kadın kendi büyümesini **görsel ve duygusal olarak** kutlar.

Etkileşimli Öğeler ve Katılım

Egzersizin görsel ve sembolik yapısı, özellikle geleneksel sözlü veya yazılı hedef belirleme yöntemlerinden kopuk hissedebilecek katılımcılar için erişilebilirlik ve duygusal bağlantı sağlar. Akran etkileşimi topluluk duygusunu artırır, yalnızlığı azaltır ve karşılıklı desteği teşvik eder. Dokunsal sembollerle ilerlemenin takip edilmesi, sürekli bir hareket ve başarı hissi sağlar ve motivasyonu güçlendirir.

Gençlik Çalışanları İçin Amacı

Bu araç, gençlik çalışanlarına GYEOK'leri hem mesleki planlama hem de kişisel büyüme yolculuklarında rehberlik etmek için güçlü bir yöntem sunar. Bu sadece bir hedef belirleme egzersizi değil; özgüven, özerklik ve amaç duygusunun yeniden inşası için bir yoldur. Bu süreci kolaylaştırmak, katılımcı kadınların çeşitli geçmişlerine ve ihtiyaçlarına karşı duyarlılık ve farkındalık gerektirir. Bu yaklaşım, Montessori'nin amacını destekler: anlamlı, kendi yönlendirdiği öğrenme yoluyla bireyleri güçlendirmek ve her kadının, onarılması gereken biri değil, zaten büyüme ve dönüşüm kapasitesine sahip biri olduğunu görmesini sağlamak.

2. Gerçek Dünya Proje Simülasyonu: İş Birliğine Dayalı Öğrenmeyle Pratik Becerileri Geliştirme

Gerçek Dünya Proje Simülasyonu, Genç Yetişkin, Aktif Olmayan NEET Kadınların (GYEOK'ler) problem çözme, takım çalışması ve uyum sağlama gibi temel mesleki yeterlilikleri geliştirmelerine yardımcı olmayı hedefleyen dinamik, uygulamalı bir öğrenme egzersizidir. Bu araç, Montessori'nin amaçlı etkinlik yoluyla öğrenme inancına derinden bağlıdır ve katılımcıların

iş yeri veya topluluk senaryolarını yansıtan gerçekçi proje planlamalarına katıldıkları, yapılandırılmış ancak esnek bir ortam sunar. Bu yöntem yalnızca teknik becerileri güçlendirmekle kalmaz; özgüveni, iş birliğini ve dayanıklılığı da destekler. Kadınların destekleyici bir ortamda liderlik ve eleştirel düşünme deneyimi kazanmalarına olanak tanır. Vurgu sonuca değil, **katılım, yaratıcılık ve uyum sağlama süreçlerine** yapılır. Bu, Montessori'nin öğrenen bireyin yolculuğuna duyduğu saygı ile tamamen uyumludur.

Montessori Bağlantısı

Montessori ilkeleri, yaparak öğrenmeyi, grup içindeki bireysel rollerin saygıyla karşılanmasını ve hazırlanmış bir ortamda uyum sağlama becerisini vurgular. Bu simülasyonda, katılımcılar anlamlı görevlerin sorumluluğunu üstlenir, ekipleri içinde özerkliklerini kullanır ve gerçek zamanlı zorluklarla karşılaşır; tüm bunlar, özgün sosyal ve profesyonel dinamikleri yansıtan iş birliğine dayalı bir çerçeve içinde gerçekleşir.

Aracın Kullanımı

Kolaylaştırıcı, simülasyonu ortak bir proje olarak tanıtarak başlatır—örneğin bir topluluk etkinliği planlamak, sahte bir iş kurmak veya bir sosyal girişim geliştirmek gibi. Katılımcılar küçük takımlara ayrılır ve her takım; hedefleri tanımlamaktan, rolleri belirlemekten, bir zaman çizelgesi oluşturmaktan, bir bütçe yönetmekten ve nihai planlarını sunmaktan sorumlu olur. Takımlar özerk bir şekilde çalışır; kolaylaştırıcı ise gerektiğinde rehberlik sunan bir **mentör** rolündedir. Katılımı derinleştirmek için, kolaylaştırıcılar belirli aralıklarla senaryo bazlı zorluklar ekler—örneğin bütçe kesintileri ya da zaman çizelgesi değişiklikleri—ve takımların bu değişikliklere uyum sağlaması ve çözüm üretmesi beklenir. Bu müdahaleler, gerçek dünyadaki öngörülemezlikleri simüle ederek esneklik ve dayanıklılık kazandırır. Simülasyon sonunda, takımlar deneyimlerini değerlendirir: Nelerin başarılı olduğunu, hangi zorluklarla karşılaşıldığını ve nasıl uyum sağladıklarını tartışırlar. Bu yansıtıcı süreç, öğrenilen becerilerin pekişmesine ve gerçek yaşam bağamlarına aktarılabilir hâle gelmesine yardımcı olur.

1. Akran Mentörlük Çemberleri: Paylaşılan Deneyim Yoluyla Dayanıklılığı Güçlendirme

Akran Mentörlük Çemberleri, Genç Yetişkin, Aktif Olmayan NEET Kadınlar'ın (GYEOK'ler) duygusal dayanıklılık, empati ve iş birliğine dayalı öğrenme becerilerini geliştirmeleri için besleyici

ve yapılandırılmış bir alan sunar. Montessori'nin **saygı, özerklik ve topluluk temelli büyüme** ilkelerine köklü şekilde bağlı olan bu araç, katılımcıları birbirlerinin deneyimleriyle derinlemesine etkileşime girmeye teşvik ederek aidiyet ve karşılıklı destek duygusunu güçlendirir. Bu çemberler yalnızca sohbet etmeye yönelik değildir; **bağ kurma, öğrenme ve paylaşılan liderlik ve sorumluluk yoluyla büyüme** odaklıdır. Her katılımcı, oturumların şekillenmesinde aktif rol alır ve Montessori'nin öğrenenin hem öz-yönelimli hem de sosyal olarak katılımcı olması vizyonunu pekiştirir.

Montessori Bağlantısı

Montessori eğitimi, anlamlı öğrenmenin her bireyin benzersizliğine saygı gösteren ve topluluk bağlarını güçlendiren ortamlarda ortaya çıktığına inanır. Akran Mentörlük Çemberleri, katılımcıların hem liderlik yapmasına hem de destek sunmasına olanak tanıyarak bu felsefeyi somutlaştırır. Çemberlerde kullanılan "**konuşma nesnesi**", Montessori'nin **dokunsal etkileşim ve düzene verdiği önemi** yansıtır ve saygılı dinlemeyi, eşit katılımı teşvik eder. **Duygusal güvenlik, öz-yönelim ve sosyal uyum**—Montessori'nin temel değerleri—bu akran liderliğindeki buluşmaların merkezinde yer alır.

Akran Mentörlük Çemberlerinin Kullanımı

Dört ila altı kadından oluşan sabit gruplar oluşturulur ve bu gruplar haftalık buluşmalara taahhütte bulunur. Her oturum, kısa bir **topraklama çalışması** (örneğin bir nefes egzersizi) ile başlar. Belirlenen lider, yaygın deneyimlerden seçilen bir temayı sunar (örneğin "korkuları aşmak" veya "sorumlulukları dengelemek") ve her üyeyi düşüncelerini paylaşmaya davet eder. **Konuşma nesnesi**, konuşmanın akışını yönetir ve her sesin duyulmasını sağlar. Paylaşım sonrasında, temayı derinleştirmek için basit bir etkinlik gerçekleştirilir (örneğin görselleştirme çalışması, ortak hedef belirleme veya hikâye anlatımı oyunu vb.). Oturumlar, kişisel yansımalar ve gelecek hafta için niyetler belirlenerek tamamlanır.

Gençlik Çalışanları İçin Amacı

Gençlik çalışanları, bu süreçte **güven ve yapı sağlayan kolaylaştırıcılar** olmalıdır; ancak mümkün olduğunda geri çekilerek GYEOK'lerin çemberi organik şekilde şekillendirmelerine izin

vermelidirler. Görevleri başlangıçta rehberlik etmek, duygusal güvenliği sağlamak ve gerektiğinde destek sunmaktır. Bu çemberler, sürdürülebilir kişisel büyümeyi destekler ve Montessori'nin **öz-yönelimli, duygusal zekâ temelli öğrenmeye** olan inancını güçlendirir.

Etkileşimli Öğeler

Akran Mentörlük Çemberlerinin etkileşimli doğası, **dönüşümlü liderlik** ve **bedensel katılım** üzerine kuruludur. Her hafta farklı bir katılımcı bir tema seçer ve grubu yansıma ve etkinlikler yoluyla yönlendirir. Bu, GYEOK'lere liderliği kendi hızlarında keşfetme fırsatı sunar; diğerleri ise aktif dinleme ve yapıcı diyalog pratiği yapar. **Konuşma nesnesi**—bu düz ve yumuşak bir taş, el yapımı bir simge veya anlamlı bir nesne olabilir—yalnızca elinde tutanın konuşmasına izin vererek grup içinde **odaklanmayı ve farkındalığı** teşvik eder. Bu ritüel, **saygı ve varlık bilinci** inşa eder.

1. Rol Yapma ve Sosyal Simülasyon: Gerçek Hayat Pratiğiyle Güven İnşa Etmek

Rol Yapma ve Sosyal Simülasyon, iletişim becerilerini güçlendirmek, öz güveni artırmak ve sosyal ve profesyonel ortamlarda uyum yeteneğini geliştirmek için tasarlanmış pratik ve ilgi çekici bir yöntemdir. Bu araç, **Genç Yetişkin, Aktif Olmayan NEET Kadınlar'a (GYEOK'ler)**, ürkütücü veya yabancı hissettikleri gerçek yaşam durumlarını prova edebilecekleri güvenli bir alan sunarak onları güçlendirir. Katılımcılar farklı rollere girerek yalnızca sözlü ifade becerilerini değil, aynı zamanda **beden dili, etkin dinleme** ve **duygusal kontrol** becerilerini de geliştirirler. Bu simülasyonlar sayesinde, soyut korkular yönetilebilir ve tanıdık deneyimlere dönüştürülür.

Montessori Bağlantısı

Gerçek Montessori yaklaşımına uygun olarak, bu egzersiz **deneyimsel ve uygulamalı öğrenmeye** dayanır; burada eylem teoriye öncülük eder. Her öğrenenin hızına ve bireyselliğine saygı gösterilerek, katılımcıların deneyimlerinden yola çıkarak senaryoları birlikte oluşturmaları teşvik edilir; böylece içerik hem anlamlı hem de duygusal açıdan etkili olur. Süreç, özerklik ve akran desteğini vurgular; bu Montessori'nin temel değerlerindendir. Ayrıca, geribildirim ve yansıtma aşamaları, Montessori'nin **öz değerlendirme** ve **içsel motivasyon** yaklaşımını yansıtarak öğrenmenin sürekli ve öz-yönelimli bir süreç olmasını sağlar.

Nasıl Kullanılır

Katılımcılar, zorlandıkları ya da geliştirmek istedikleri sosyal veya profesyonel durumları beyin fırtınası yöntemiyle belirleyerek başlarlar (örneğin iş görüşmeleri, çatışma çözümü, kişisel ihtiyaçların müzakere edilmesi gibi). Küçük gruplar hâlinde katılımcılar, kişisel veya ortak deneyimlerden yola çıkarak senaryolar yazmaya başlarlar. Kolaylaştırıcılar bu süreci destekler; fikirlerin geliştirilmesine yardımcı olurken, içeriğin katılımcı odaklı kalmasını sağlarlar. Senaryolar hazırlandıktan sonra, çiftler veya küçük ekipler bu sahneleri canlandırır. Performanslar **video kaydı** ile belgelenir; böylece katılımcılar kendi eylemlerini görsel olarak izleyip değerlendirebilirler. Rol yapma oturumlarının ardından grup yansıma seansları düzenlenir; burada yapıcı bir şekilde geribildirim paylaşılır, güçlü yönler ve gelişime açık alanlar tartışılır. Bu yinelemeli süreç, tekrar denemeler ve iyileştirmeler yoluyla **gelişim odaklı bir zihniyeti** destekler.

Etkileşimli Öğeler

Senaryoların birlikte oluşturulması, içeriğin anlamlı ve katılımcı açısından bağlantılı olmasını sağlar. **Video geri izleme**, güçlü bir öz-farkındalık aracı sunarak katılımcıların ilerlemelerini gerçek zamanlı görmelerine imkân tanır. **Geribildirim çemberleri**, destekleyici cümle başlangıçları veya renk kodlu geribildirim kartları gibi araçlar kullanılarak saygılı ve olumlu bir ortamın korunmasını sağlar. İsteğe bağlı olarak **rol değiştirme** uygulamaları ile katılımcılar farklı perspektifleri deneyimleyebilir, bu da öğrenmeyi daha da derinleştirir.

Gençlik Çalışanları İçin Amacı

Gençlik çalışanları için bu araç, sadece bir iletişim egzersizi değil; **GYEOK'ler için daha derin bir kişisel güçlenme kapısıdır**. Bu simülasyonları kolaylaştırarak, gençlik çalışanları katılımcıların gerçek dünya zorluklarıyla güvenle yüzleşmelerine yardımcı olabilirken, profesyonel yeniden entegrasyon için kritik olan sosyal-duygusal becerileri de geliştirmiş olurlar. Bu yöntem, Montessori'nin **bütünsel gelişim** hedefiyle uyumludur hem yeterliliği hem de öz-inancı destekler. Aynı zamanda grup içinde bir topluluk duygusu inşa eder; paylaşılan öğrenme, bağları güçlendirir ve karşılıklı destek ağlarını büyütür.

5.0 Beceri Değişim Fuarı: Karşılıklı Öğretim Yoluyla Bilgiye Değer Vermek

Beceri Değişim Fuarı, Genç Yetişkin, Aktif Olmayan NEET Kadınlar'ın (GYEOK'ler) zaten sahip oldukları **gayriresmî becerileri tanımak ve kutlamak** için tasarlanmış katılımcı ve güçlendirici bir egzersizdir. Katılımcıları hem öğretmeye hem de öğrenmeye davet ederek, mevcut bilgilerin tanındığı ve genişletildiği karşılıklı bir öğrenme ortamı oluşturur. Fuar, kişisel özgüveni destekler, karşılıklı saygıyı geliştirir ve her kadının hem öğrenici hem de öğretici rolüne adım atabileceği dinamik bir alan yaratır; böylece deneyimin bir uzmanlık kaynağı olarak değerini vurgular.

Montessori Bağlantısı

Bu araç, Montessori'nin **özerklik, deneyimsel öğrenme ve bireysel öğrenicinin potansiyeline duyulan saygı** ilkelerini yansıtır. Montessori, öğrenenlerin aktif olarak katıldığı, girişimde bulunduğu ve birbirlerinin katkılarına saygı gösterdiği ortamları savunur. **Beceriler Takas Fuarı**, katılımcıların gerçek dünya deneyimine ve akran liderliğinde keşfe değer veren bir öğrenme topluluğu oluşturmalarına imkân tanıyarak bu ideallerle uyumludur. Bu araç, pratik katılım yoluyla öz-yönelimli gelişimi destekler ve paylaşılan öğretim deneyimleri aracılığıyla sosyal uyumu teşvik eder.

Aracın Kullanımı

Bu aracı uygulamak için, kolaylaştırıcılar önce katılımcılara kendilerini yetkin hissettikleri bir beceri ve geliştirmek istedikleri başka bir beceriyi belirlemeleri konusunda rehberlik eder. Her katılımcı, seçtiği öğretim becerisiyle öğrenmek istediği alanı yan yana listeleyerek **Beceriler Takas Panosu** üzerinde sergiler. Fuarın kendisi, katılımcıların seçtikleri becerilere dayalı olarak sırayla oturumlar yönettiği bir dizi kısa, gayriresmî atölyeden oluşur. Bu atölyeler, grupların ilgi ve yeteneklerine göre pişirme gösterilerinden dijital ipuçlarına veya el işi çalışmalarına kadar çeşitlilik gösterebilir. Değişim sırasında, öğrenmenin karşılıklı değerini vurgulamak için sembolik bir **takas sistemi** kullanılır. Her katılımcı hem bilgi sunar hem de bilgi alır; böylece herkesin değerli bir katkı yapabileceği fikri pekiştirilir. Görsel bir pano, yapılan değişimleri belgeleyerek katılımcıların öğrettikleri ve öğrendikleri üzerine düşünmelerine imkân tanır. Fuar sonunda grup, paylaşılan

deneyimler üzerine toplu bir yansıtma yapar; bu sürecin topluluk duyguları ve öz-değer algıları üzerindeki etkisini tartışır.

Gençlik Çalışanları İçin Amacı

Gençlik çalışanları, bu aracı kullanarak grup içindeki gizli yetenekleri keşfedebilir ve katılımcılar arasında daha güçlü bir irade duygusu geliştirebilir. Fuar, yalnızca kadınların kendi yeteneklerini fark etmelerine yardımcı olmakla kalmaz; aynı zamanda grup içindeki bağları güçlendirir, izolasyonu azaltır ve sürekli iş birliğini teşvik eder. Odağı resmî niteliklerden deneyime kaydırarak, gençlik çalışanları GYEOK'lerin özgüven geliştirmelerine ve kişisel büyüme ile öğrenmeye olan ilgilerini yeniden kazanmalarına destek olur.

Etkileşimli Öğeler

Beceri Değişim Fuarı'nın etkileşimli doğası, canlı öğretim oturumlarında, bilgi değişimini vurgulamak için takas tarzı bir yaklaşımın kullanılmasında ve katkıların görünür hale geldiği bir **Beceriler Takas Panosunun** oluşturulmasında kendini gösterir. Bir **Yansıtma Duvarı**, katılımcıları öğrendiklerini ve bu süreçte nasıl hissettiklerini ifade etmeye davet eder; böylece bireysel deneyimler ortak bir gurur ve tanınma anına dönüştürülür. Bu unsurlar, iş birliği ve karşılıklı saygıya dayalı canlı ve ilgi çekici bir ortam yaratır.

Bölüm 8

Özet

Sesi, Amacı ve Olasılıkları Yeniden Sahiplenmek

Bu Bölümün Amacı

Bu el kitabında çizilen yolculuğu özetlemek ve gençlik çalışanlarına, eğitimcilere ve kurumlara, **Montessori esinli uygulamalar** yoluyla **GYEOK'lerle nasıl etkileşim kurduğumuzu ve onları nasıl güçlendirdiğimizi yeniden hayal etmeleri** için bir eylem çağrısında bulunmak.

8.1 İçgörülerin Özeti

- Geleneksel modeller, NEET kadınlar için çoğu zaman yetersiz kalır—çünkü duyguyu, özerkliği ve kimliği göz ardı ederler.
- Montessori ilkeleri, yetişkinler için uyarlandığında, saygılı ve güçlendirici bir kapsayıcılık çerçevesi sunar.
- Gerçek değişim, "Onları nasıl düzeltiriz?" sorusunu bırakıp, "Onları nasıl dinler ve destekleriz?" diye sordüğümüzde başlar.
- Gençlik çalışanları yalnızca kolaylaştırıcılar değildir—onlar **onur, iyileşme ve büyümenin mimarlarıdır**.

8.2 Eylem Çağrısı

Tüm uygulayıcılara ve paydaşlara:

- Programları katı değil, esnek şekilde tasarlayın.
- Performans yerine duygusal güvenliği önceliklendirin.
- Öğrenenin seçim yapma, uyum sağlama ve büyüme becerisine güvenin.
- Öğrenmeyi yaşamla entegre edin—birbirinden ayırmayın.
- Her kadının yaşanmış deneyimini, onun en güçlü öğretmeni olarak değerlendirin.

MAYA Projesi sizi yalnızca bir yöntemi uygulamaya değil—bir **zihniyeti benimsemeye** davet ediyor. Her kadının, nereden başladığına bakılmaksızın, kendi geleceğinin yazarı olma yolunda **görülmesini, saygı görmesini ve desteklenmesini** sağlayan bir zihniyet değişimini hedefliyor.

8. Sonuç

“Bu el kitabı, gençlik çalışanlarını kapsayıcı, esnek ve duygusal olarak destekleyici öğrenme ortamları yaratarak araştırmayı eyleme dönüştürmeye teşvik ederek, uyarlanabilir, Montessori’den ilham alan yaklaşımlarla GYEOK’leri güçlendirmek için temel oluşturmaktadır.”

8.1 İlgörülerin Özeti

Bu el kitabının geliştirilmesi, **MAYA projesinin** yolculuğunda önemli bir dönüm noktasını işaret etmektedir. Bu çalışma, aylar süren özverili araştırmaları, ulusal vaka çalışmalarını ve **Montessori ilkelerinin** Genç Yetişkin, Aktif Olmayan NEET Kadınları (GYEOK’ler) güçlendirmek üzere nasıl uyarlanabileceğine dair iş birliğine dayalı sorgulamaları sentezlemektedir. Proje henüz uygulama aşamasına geçmemiş olsa da **WP2 kapsamında yürütülen keşif süreci**, Montessori temelli yaklaşımların yetişkin öğrenciler için taşıdığı potansiyeli ve gerekli uyarlamaları ortaya koyan önemli ilğörüler sağlamıştır.

Toplanan kanıtlar, Montessori ilkelerinin—**bireyselliğe saygı, deneyimsel öğrenme, özerklik ve duygusal güvenlik**—GYEOK’lerin güçlendirilmesi için güçlü bir potansiyele sahip olduğunu doğrulamaktadır. Ancak, bu ilkelerin kültürel, duygusal ve sosyo-ekonomik bağlamlara derin bir duyarlılıkla uygulanması gerektiği açıktır. Araştırmalarımız, öğrenmenin yalnızca mesleki veya kişisel gelişim alanlarında ayrı ayrı ilerleyen bir süreç değil; **bu iki boyutun birbirine bağlı olduğu bütünsel bir gelişim süreci** olarak görülmesi gerektiğini vurgulamaktadır.

Bu el kitabı, yalnızca teorik bir yansıma olarak değil, aynı zamanda gençlik çalışanları için kapsayıcı, duyarlı ve sürdürülebilir öğrenme ortamları oluşturmak adına **yapılandırılmış metodolojiler ve çerçeveler sunan pratik bir rehber** olarak hazırlanmıştır. Öz-yönelimli öğrenmenin, uygulamalı katılımın ve akran destekli ortamların, geleneksel sistemler tarafından sıklıkla dışlanmış kadınların güvenini ve iradesini yeniden inşa etmede vazgeçilmez olduğunu vurgular.

İtalya, Avusturya, Portekiz ve Türkiye'deki iş birliğine dayalı çalışmalar, **esnekliğin, modülerliğin ve duygusal hazırlığın** başarılı program tasarımının temel taşları olduğunu ortaya koymuştur. Önemli bir başka bulgu da şudur: Gençlik çalışanlarının yalnızca teknik becerilerle değil, aynı zamanda **duygusal zekâ, kültürel yetkinlik ve uyum sağlayabilen kolaylaştırıcılık teknikleriyle**

donatılması gerekmektedir. Bu el kitabı, **araştırmaya dayalı uygulamanın gücüne** bir kanıt niteliğinde olup, gençlik çalışanlarına GYEOK'lerle dönüşüm odaklı bir etkileşim kurmak için sağlam bir başlangıç noktası sunmaktadır.

8.2 Eylem Çağrısı

Gelecekte **MAYA projesinin** bir sonraki aşamalarına bakarken, bu el kitabı, Avrupa genelindeki gençlik çalışanlarını, eğitimcileri ve kurumları, **NEET genç kadınlar** için kapsayıcı ve etkili eğitime yönelik acil ihtiyacı karşılamak amacıyla **Montessori esinli yaklaşımları benimsemeye ve uyarlamaya** çağırmaktadır. Araştırma aşaması sağlam bir temel oluşturmuş olsa da, gelecekteki müdahalelerin başarısı sahadaki uygulayıcıların aktif katılımı ve yenilikçi yaklaşımlar geliştirmelerine bağlıdır.

Gençlik çalışanları, değişimi yönlendirme konusunda benzersiz bir konuma sahiptir; ancak bu, katı ve geleneksel modellerin ötesine geçerek, **öğrenen odaklı ve duygusal olarak destekleyici çerçevelere** yönelmeyi gerektirir. **WP2'nin bulguları**, bireysel ihtiyaçlara göre uyarlanmış, deneyimsel öğrenme ve topluluk katılımıyla zenginleştirilmiş programların, uzun süredir sistematik dışlanmayla karşı karşıya kalan kadınlar için yeni yollar açabileceğini göstermektedir.

Artık bu içgörüler **eyleme dönüştürme zamanı gelmiştir**. Kurumlar, esnek, kültürel olarak ilgili ve travma bilincine sahip öğrenme ortamları tasarlamayı taahhüt etmelidir. Bu aslında duygusal iyi oluşu önceliklendirmek, akran destek mekanizmalarını yerleştirmek ve öğrenmeyi gerçek dünya fırsatlarıyla bağlantılı hâle getirmek anlamına gelir. Aynı zamanda, gençlik çalışanlarının Montessori ilkelerini yetişkin öğrencilerle etkili şekilde uygulamada **kendilerine güvenmelerini ve yetkin olmalarını sağlamak** için profesyonel gelişimlerine yatırım yapılmasını da gerektirir.

Bununla birlikte, çağrı yalnızca uygulayıcılara değil; aynı zamanda politika yapıcılara ve toplum liderlerine de yöneliktir: **Erişilebilir çocuk bakımı, ulaşım çözümleri ve hem öğrenenler hem de işverenler için mali teşvikler gibi destekleyici yapılar**, uzun vadeli değişimi sürdürebilmek için esastır. Topluluk ortaklıkları güçlendirilmeli ve sektörler arası iş birliği teşvik edilmelidir. Böylece bu çalışmanın etkisi yalnızca bireysel programlarla sınırlı kalmaz, yerel toplumların dokusuna da işlemesi beklenir.

Sonuç olarak, **MAYA projesi** ileriye giden bir yol aydınlatmıştır—öğrenmenin bir **güçlenme aracı** olduğu ve gençlik çalışanlarının **kapsayıcı, dinamik ve sürdürülebilir eğitim deneyimleri** yaratmanın ön saflarında yer aldığı bir yol. Montessori esinli yaklaşımların potansiyeli yalnızca teoride değil; dikkat, saygı ve toplumsal değişim vizyonu ile uygulandığında hayatları dönüştürme kapasitesindedir. Bu el kitabı, **Yeniden düşünmeye, yenilik yapmaya ve tüm genç kadınların - geçmişleri ne olursa olsun- gelişebileceği bir gelecek inşa etmeye** hem bir rehber hem de bir davet niteliğindedir:

Ekler

Toplanan tüm Vaka Çalışmalarını içeren katalog

Literatür İncelemesi

Madde 7.2 için tamamlayın Program tasarım şablonları, anketler ve geri bildirim formları gibi kullanıma hazır araçlar.

PROJE ORTAKLARI

Co-funded by
the European Union